Amélie Nothomb

Cosmetica dușmanului

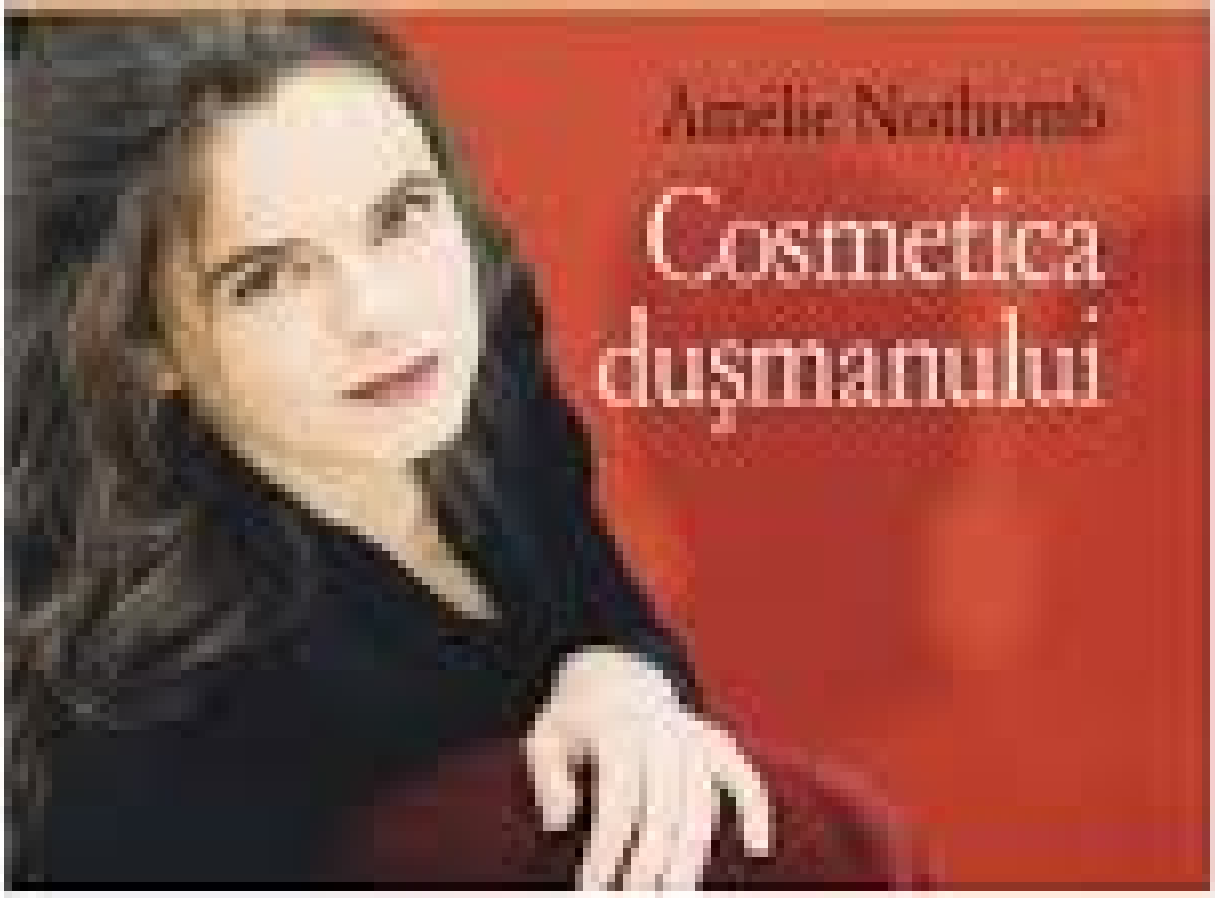

Cosmetica duşmanului

Amélie Nothomb

Cochet, bărbatul îşi netezi părul cu latul palmei. Trebuia să fie prezentabil pentru a-şi întâlni victima după toate regulile artei.

Nervii lui Jerôme Angust erau deja încordaţi la maxim atunci când vocea stewardesei anunţă că, din cauza unor probleme tehnice, avionul avea să întârzie o perioadă nedeterminată.

„Asta mai lipsea”, îşi zise el.

Detesta aeroporturile şi perspectiva de a rămâne în acea sală de aşteptare pentru o perioadă incertă de timp îl exaspera. Scoase o carte din geanta de voiaj şi se cufundă înciudat în lectură.

— Bună ziua, domnule, îl salută ceremonios cineva.

Abia de-şi ridică nasul din carte şi îi răspunse la bună ziua cu o politeţe maşinală.

Bărbatul se aşează lângă el.

— Sunt enervante, nu-i aşa, întârzierile astea?

— Da, mormăi el.

— Măcar de-am şti câte ore avem de aşteptat, ne-am putea organiza cumva timpul.

Jerôme Angust încuviinţă din cap.

— E bună cartea? întrebă necunoscutul.

„Asta îmi mai lipsea, se gândi Jerôme, să apară şi un pisălog care să mă bată la cap!”

— Hm, hm, răspunse el, dându-i de înţeles că vrea să fie lăsat în pace.

— Dumneata eşti un norocos. Eu nu sunt în stare să citesc într-un loc public.

„Şi atunci vii să-i deranjezi pe cei care pot s-o facă”, oftă

în sinea lui Angust.

— Detest aeroporturile, continuă bărbatul. („Şi eu, din ce în ce mai mult”, îşi spuse Jerôme.) Naivii cred că aici poți întâlni doar călători. Ce eroare romantică! Ştii ce soi de oameni poți vedea aici?

— Pisălogi? scrâşni din dinți cel care continua să se prefacă absorbit de lectură.

— Nu, zise celălalt, fără să se simtă vizat. Cadre aflate în călătorie de afaceri. Călătoria de afaceri este în asemenea măsură negarea ideii de călătorie încât nici n-ar trebui să poarte acest nume. Ar trebui să se cheme „deplasare a unui comerciant”. Nu găseşti că ar fi mai corect aşa?

— Eu sunt în călătorie de afaceri, rosti rar şi apăsat Angust, gândindu-se că necunoscutul avea să-şi ceară scuze pentru gafa sa.

— Precizarea e inutilă, domnule, se vede.

„Mai e şi mojic, pe deasupra!”, se enervă Jerôme.

Fiindcă regulile politeții fuseseră deja încălcate, se simți îndreptățit să nu mai țină nici el seama de ele.

— Domnule, nu pricepi că n-am chef să stau de vorbă cu dumneata?

— De ce? întrebă necunoscutul cu candoare.

— Pentru că citesc.

— Mă-ndoiesc.

— Poftim?

— Poate doar îți închipui că citeşti. Lectura e cu totul altceva.

— Auzi, n-am chef de prelegeri. Mă calci pe nervi. Chiar dacă n-aş fi citit, nici nu mi-ar fi trecut prin cap să stau de vorbă cu dumneata.

— Se vede imediat când cineva citeşte. Cititorul împătimit se transpune în altă lume. Dumneata erai aici.

— Nici nu ştii cât de rău îmi pare! Mai ales de când ai apărut dumneata.

— Da, viața e plină de mici neplăceri de genul ăsta care o fac cu atât mai stupidă. Nemulțumirile astea mărunte îți

dezvăluie absurditatea existenței mai bine decât toate problemele metafizice.

— Poți să-ți bagi filozofia dumitale de doi bani în…

— Nu fi necuviincios, te rog.

— Necuviincios eşti dumneata!

— Texel. Textor Texel.

— Ce tot îndrugi acolo?

— Recunoaşte că e mai uşor să vorbeşti cu cineva când îi ştii numele.

— Nu ți-am spus că nu vreau să vorbesc cu dumneata?

— De ce eşti atât de agresiv, domnule Jerôme Angust?

— De unde ştii cum mă cheamă?

— Scrie pe eticheta genții dumitale. E trecută şi adresa.

Angust oftă.

— Bun. Şi ce pofteşti?

— Nimic. Să stăm de vorbă.

— Mi-e groază de oamenii care vor să stea de vorbă.

— Îmi pare rău. Ar fi cam greu să mă împiedici: nu e interzis.

Jerôme se ridică şi se mută vreo cincizeci de metri mai încolo. Degeaba: pisălogul îl urmă şi se postă lângă el. Enervat, îşi schimbă din nou locul, înghesuindu-se între două persoane, socotind că astfel se afla la adăpost. Asta nu păru să-1 stânjenească pe necunoscut care se proțăpi în fața lui şi-şi reluă atacul.

— Ai cumva necazuri profesionale?

— Vrei să vorbim de față cu toată lumea?

— Şi care ar fi problema?

Angust se ridică din nou şi-şi reluă vechiul loc: dacă tot era să se lase umilit de un pisălog, măcar să se lipsească de spectatori.

— Ai necazuri profesionale? repetă Texel.

— Te oboseşti degeaba cu întrebările. N-am de gând să-ți răspund.

— De ce?

— Eu nu te pot împiedica să vorbeşti, fiindcă nu e

interzis, iar dumneata nu mă poți forța să răspund fiindcă nu e obligatoriu.

— Şi totuşi mi-ai răspuns.

— Asta ca să mă abțin mai bine după.

— Atunci am să-ți vorbesc despre mine.

— Eram sigur.

— Cum îți spuneam, numele meu este Texel. Textor Texel.

— Sunt dezolat.

— De ce zici asta? Fiindcă am un nume bizar?

— Nu, domnule, pentru că sunt dezolat că te-am întâlnit.

— Totuşi numele meu nu e atât de bizar. Texel este un patronim ca oricare altul şi subliniază originea mea olandeză. Sună bine, Texel. Ce zici?

— Nimic.

— Desigur, Textor e ceva mai pretențios. Totuşi, e un prenume cu oarecare noblețe. Ştii că era unul din multele prenume ale lui Goethe?

— Săracul.

— De ce? Textor nu sună atât de rău.

— Trist e doar faptul că avea ceva în comun cu dumneata, fie şi un simplu prenume.

— Unii cred că Textor sună urât, dar, dacă stai să te gândeşti, nu diferă prea mult de cuvântul „text”, căruia nu i se poate reproşa nimic. Care ar fi după părerea dumitale, etimologia prenumelui Textor?

— Sancțiune? Pedeapsă?

— Ai ceva să-ți reproşezi? întrebă bărbatul cu un zâmbet ciudat.

— Dimpotrivă. Nu există justiție : întotdeauna se dă vina pe cei nevinovați.

— Oricum, presupunerea dumitale e fantezistă. Textor vine de la „text”.

— Puțin îmi pasă.

— Cuvântul „text” vine de la verbul latin *texere*, care înseamnă „a țese”. Aşadar textul e o țesătură de cuvinte.

Interesant, nu-i aşa?

— Pe scurt, prenumele dumitale înseamnă „ţesător”?

— M-aş gândi mai degrabă la sensul secundar, mai elevat, de „redactor”: cel care ţese textul. Ce păcat că, având un asemenea nume, nu sunt scriitor.

— Într-adevăr. Ai mâzgăli hârtia în loc să zăpăceşti necunoscuţii cu vorbăria inutilă.

— Deci, am un prenume frumos. De fapt, combinaţia dintre patronim şi prenume ridică probleme: trebuie să recunosc că Textor Texel sună rău.

— Ţi se potriveşte de minune.

— Textor Texel, continuă bărbatul insistând asupra dificultăţii de a pronunţa această succesiune de x-uri şi de t-uri. Mă întreb ce-o fi fost în capul părinţilor mei când mi-au dat numele ăsta.

— Trebuia să-i întrebi.

— Au murit când aveam patru ani, şi mi-au lăsat moştenire această identitate misterioasă, ca pe un mesaj pe care trebuia să-1 descifrez.

— Descifrează-1 fără mine.

— Textor Texel... Cu trecerea timpului, odată ce te-ai obişnuit să rosteşti sunetele astea complicate, nu le mai găseşti atât de discordante. Numele ăsta ciudat are la urma urmei, o oarecare sonoritate : Textor Texel, Textor Texel, Textor...

— Ai de gând să-1 mai repeţi mult?

— Oricum, aşa cum scrie lingvistul Gustave Guillaume: „Lucrurile plăcute urechii sunt plăcute şi spiritului”.

— Cum poţi scăpa de oamenii ca dumneata? Închizându-te în toaletă?

— Inutil, dragul meu. Suntem într-un aeroport: toaletele nu sunt izolate fonic. Te-aş urmări acolo şi aş continua să-ţi vorbesc din spatele uşii.

— De ce faci asta?

— Fiindcă aşa am chef. Întotdeauna fac numai ce am chef.

— Eu, însă, aş avea chef să-ți stâlcesc mutra.

— Slabe şanse: nu e legal. Ceea ce-mi place mie în viață sunt prejudiciile legale. Sunt cu atât mai amuzante cu cât victimele nu au dreptul să se apere.

— Nu ai nici o ambiție mai înaltă?

— Nu.

— Eu, da.

— Minți.

— De unde ştii dumneata?

— Eşti om de afaceri. Ambițiile dumitale se măsoară în bani. Aşa că nu înseamnă prea mult.

— Cel puțin eu nu bat pe nimeni la cap.

— Totuşi, faci cu siguranță rău cuiva.

— Chiar dacă ar fi aşa, cine eşti dumneata ca să mi-o reproşezi?

— Texel. Textor Texel.

— Mare brânză.

— Sunt olandez.

— Olandezul aeroporturilor. Suntem siliți să ne mulțumim cu olandezii zburători pe care ni-i permitem.

— Olandezul zburător? Un ageamiu. Un romantic nătâng care se lua doar de femei.

— Pe când dumneata te iei de bărbați?

— Mă iau de cine am chef. Iar acum chiar am. Dumneata nu prea ai față de om de afaceri. Fără să vrei, dumneata ai o oarecare disponibilitate. Asta mă înduioşează.

— Ți se pare: nu sunt deloc disponibil.

— Aşa ai vrea să crezi. Totuşi, lumea în care trăieşti nu a reuşit să ucidă în dumneata adolescentul ros de curiozitate ale cărui porți se deschid larg spre univers. Arzi de nerăbdare să-mi afli taina.

— Oamenii ca dumneata sunt mereu convinşi că ceilalți sunt interesați de ei.

— Mai rău e că au şi dreptate.

— Hai, dă-i drumul, distrează-mă. Aşa mai trece timpul.

Jerôme închise cartea şi îşi încrucişa brațele. Începu să

se uite la nepoftitul personaj cu un aer contemplativ, ca la un conferențiar.

— Mă numesc Texel. Textor Texel.

— E cumva un refren?

— Sunt olandez.

— Credeai că am uitat?

— Dacă mă întrerupi tot timpul, nu ajungem nicăieri.

— Nu sunt sigur că vreau să ajung undeva cu dumneata.

— Dacă ai şti! Merit să fiu cunoscut. E de-ajuns să-ți povestesc câteva episoade din viața mea ca să te convingi. De pildă, când eram mic, am omorât pe cineva.

— Ce?

— Aveam opt ani. Eram în aceeaşi clasă cu un băiat pe care îl chema Franck. Era fermecător, amabil, frumos, mereu cu zâmbetul pe buze. Deşi nu era primul din clasă, avea rezultate bune, mai ales la sport, care a fost întotdeauna cheia popularității. Toată lumea îl adora.

— În afară de dumneata, bineînțeles.

— Eu nu-1 puteam suferi. Trebuie să spun că eram extrem de firav, ultimul la gimnastică, şi că nu aveam prieteni.

— I-auzi! zâmbi Angust. Nesuferit încă de pe-atunci!

— Nu că nu m-aş fi străduit. Încercam din răsputeri să fiu simpatic şi haios, însă toate îmi ieşeau pe dos.

— Lucrurile nu s-au schimbat prea mult.

— Ura mea față de Franck era din cauza asta şi mai mare. Pe-atunci mai credeam încă în Dumnezeu. Într-o duminică seara m-am întins în pat şi am început să mă rog. O rugăciune satanică: m-am rugat la Dumnezeu să-1 omoare pe băiețelul pe care-1 detestam. L-am implorat ore întregi, din răsputeri.

— Bănuiesc urmarea.

— A doua zi dimineața, la şcoală, învățătoarea a intrat în clasă cu un aer întristat. Cu lacrimi în ochi, ne-a anunțat că Franck murise în timpul nopții, din cauza unei inexplicabile crize cardiace.

— Şi, bineînțeles, ai crezut că era vina dumitale.

— Chiar era. Cum să fi avut acel băiețel sănătos tun o criză cardiacă, fără intervenția mea?

— Dacă ar fi atât de simplu, n-ar mai fi prea mulți oameni în viață pe pământ.

— Copiii din clasă au început să plângă. Am avut parte de toate locurile comune: „întotdeauna se duc cei mai buni" etc.

„Evident! îmi spuneam. Nu mi-aş fi dat atâta osteneală să mă rog dacă n-ar fi fost vorba să scăpăm de cel mai bun dintre noi!"

— Care va să zică, dumneata te crezi în legătură directă cu Dumnezeu? Nu te îndoieşti de nimic, nu-i aşa?

— La început, sentimentul meu a fost unul de triumf: reuşisem. Franck încetase în sfârşit să-mi mai amărască zilele. Cu timpul, însă, mi-am dat seama că moartea lui nu mă făcuse mai popular printre colegi. În realitate, nu-mi schimbase defel statutul de puşlama nesuferită. Îmi închipuiam că era de-ajuns să am cale liberă ca să mă impun. Ce prostie! Franck a fost uitat, însă eu n-am reuşit să-i iau locul.

— Nici nu-i de mirare. Nu se poate spune c-ai avea prea multă carismă.

— Încetul cu încetul, am început să am remuşcări. E ciudat să mă gândesc că, dacă aş fi devenit mai popular, nu mi-aş fi regretat crima. Eram însă convins că-l omorâsem pe Franck degeaba şi nu mi-o puteam ierta.

— Şi, de atunci intri în vorbă cu necunoscuții de prin aeroporturi şi-i plictiseşti cu părerile dumitale de rău.

— Ai răbdare, nu-i chiar aşa de simplu. Mi-era ruşine, însă nu până într-atât încât să sufăr din cauza asta.

— Probabil aveai destulă minte ca să-ți dai seama că nu erai vinovat de moartea lui?

— Nici vorbă. Nu m-am îndoit niciodată de vinovăția mea absolută în acel asasinat. Însă conştiința mea nu era pregătită să facă față situației. Ştii, părinții îşi învață copiii să

spună bună-ziua învățătoarei şi să nu-şi vâre degetele în nas: nu-i învață să nu-şi omoare colegii de clasă. Aş fi simțit mai multe remuşcări dac-aş fi furat nişte bomboane.

— Dacă ți-ai pierdut credința, cum îți poți închipui că dumneata eşti cauza morții lui Franck?

— Nimic nu e mai puternic decât un spirit însuflețit de credință. Ce contează dacă Dumnezeu există sau nu? Rugăciunea mea era destul de puternică, prin convingere, pentru a nimici o viață. E o putere pe care am pierdut-o atunci când am încetat să mai cred.

— În cazul ăsta, ar trebui să fii de-a dreptul fericit că nu mai crezi.

— Da. Asta mi-a îngreunat destul de mult următoarea crimă.

— A! Există şi o continuare?

— Doar primul mort contează. E una dintre problemele culpabilității în caz de asasinat: nu e adițională. Dacă ucizi o sută de persoane nu e mai grav decât dacă ucizi una singură. Aşadar, după ce ai ucis una, nu ai nici un motiv să te abții să nu ucizi altele o sută.

— Adevărat. De ce să ne privăm de aceste mici plăceri ale existenței?

— Văd că nu prea mă iei în serios. Îți râzi de mine.

— Având în vedere ceea ce numeşti dumneata asasinat, nu cred că mă aflu în fața unui mare criminal.

— Ai dreptate, nu sunt un mare criminal. Sunt un criminal mărunt, lipsit de importanță.

— Îmi plac accesele astea de luciditate.

— Nu uita că n-am omorât decât doi oameni.

— O cifră modestă. Îți trebuie mai multă ambiție, domnule.

— Sunt perfect de acord. Eram destinat unor proiecte mai înalte. Însă demonul vinovății m-a împiedicat să devin ființa măreață care mi-aş fi dorit să ajung.

— Demonul vinovății? Parcă spuneai că n-ai simțit decât o mică părere de rău, o nimica toată.

— Pentru moartea lui Franck, da. Însă, mai târziu, vinovăția a pus stăpânire pe mine.

— După al doilea asasinat? Ce-ai mai invocat de data asta? Magia?

— Râzi degeaba. Nu, am simțit vinovăția exact în momentul în care mi-am pierdut credința. Dar uite că nici nu te-am întrebat: eşti credincios?

— Nu. Nimeni din familia mea nu a fost vreodată.

— Nu e nostim că există oameni care vorbesc despre credință ca despre hemofilie? Părinții mei nu credeau în nimic; şi totuşi, asta nu m-a împiedicat să fiu credincios.

— Atunci ai sfârşit exact ca părinții dumitale: ai încetat să mai crezi.

— Da, dar asta din pricina unui accident, a unui accident mental care ar fi putut să nu aibă loc şi care m-a marcat pe viață.

— Vorbeşti ca unul care a luat un par în cap.

— Cam aşa şi e. Aveam doisprezece ani şi jumătate şi locuiam la bunici. În casă erau trei pisici cărora trebuia să le dau să mănânce. Trebuia să deschid conservele de peşte şi să le amestec cu orez. Treaba asta mă umplea de scârbă. Mirosul şi aspectul peştelui conservat mă făceau să vomit. Pe deasupra, nu puteam să fărâmițez pur şi simplu carnea cu furculița: trebuia s-o amestec bine cu orezul, altfel, pisicile n-o mâncau. Eram deci silit să frământ amestecul cu mâinile: degeaba închideam eu ochii, eram cât pe ce să leşin de fiecare dată când îmi vâram degetele în orezul prea fiert şi în resturile de peşte, când învârteam pasta aceea care mă dezgusta până peste poate.

— Până aici, e destul de clar.

— Am făcut treaba asta ani de zile, apoi s-a petrecut ceva de neînchipuit. Aveam deci doisprezece ani şi jumătate când am deschis din întâmplare ochii şi m-am uitat la pasta pentru pisici pe care tocmai o frământam. Am simțit o greață nemărginită, dar m-am stăpânit să nu vomit. În momentul ăla, nu ştiu de ce, am dus la gură un pumn din amestecul

acela scârbos şi l-am mâncat.

— Puah.

— Dimpotrivă! Mi se părea că nu mâncasem niciodată ceva mai bun. Eu, care eram un copil slab şi îngrozitor de dificil în privința mâncării, care trebuia să fiu hrănit cu forța, îmi lingeam de pe degete fiertura aceea pentru animale. Uluit de ceea ce făceam, am început să înfulec cu pumnii din pasta aceea lipicioasă. Cele trei pisici mă priveau consternate deşertându-mi castronul lor cu mâncare în gură. Eram chiar mai îngrozit decât ele: descopeream că între ele şi mine nu era nici o deosebire. Simțeam că nu eu eram cel care voia să mănânce, o forță mai presus de mine mă îmboldea să fac asta. Aşa că n-am lăsat nici măcar o firimitură pe fundul castronului. Pisicile au trebuit să se lipsească de masă în ziua aceea. Ele au fost singurii martori ai decăderii mele.

— Întâmplarea e mai degrabă caraghioasă.

— E o poveste înfiorătoare, care m-a făcut să-mi pierd credința.

— Ciudat. Eu, care nu sunt credincios, nu văd de ce faptul că-ți place mâncarea pentru pisici ar fi un motiv suficient să te îndoieşti de existența lui Dumnezeu.

— Tocmai asta e, mie nu-mi plăcea mâncarea pentru pisici! Un duşman din interiorul meu mă obligase s-o mănânc! Iar acel duşman, care până atunci aşteptase în tăcere, se dovedea a fi de o mie de ori mai puternic decât Dumnezeu, atât de puternic încât să mă facă să-mi pierd credința nu în existența, ci în puterea lui.

— Deci crezi încă în Dumnezeu.

— Evident, de vreme ce continui să-1 insult.

— Şi de ce faci asta?

— Ca să-1 oblig să reacționeze. Degeaba însă. Rămâne surd la injuriile mele. Până şi oamenii sunt mai înfipți ca el. Dumnezeu e-un tăntălău. Vezi? L-am insultat din nou şi continuă să tacă.

— Ce-ai vrea să facă? Să te trăsnească pe loc?

— Îl confunzi cu Zeus, domnule.

— Mă rog. Ai vrea să-ți trimită o ploaie de lăcuste sau să se închidă apele Mării Roşii peste dumneata?

— Aşa, bate-ți joc. Află că e foarte dureros să descoperi nulitatea lui Dumnezeu şi, prin compensație, atotputernicia duşmanului interior. Erai convins că trăieşti cu un tiran binevoitor deasupra capului şi brusc îți dai seama că trăieşti la cheremul unui tiran răuvoitor care-şi are sălaş în pântecele tău.

— Hai să n-o luăm chiar aşa, să mănânci hrana pisicilor nu e un lucru atât de grav.

— Ți s-a întâmplat cumva şi dumitale?

— Nu.

— Atunci ce ştii dumneata? E înfiorător să te hrăneşti cu mâncare pentru pisici. Mai întâi, fiindcă e groaznic de rea. Apoi, fiindcă după ce-o mănânci ajungi să te deteşti. Te priveşti în oglindă şi-ți spui : „Mucosul ăsta a înfulecat tainul pisicilor". Ştii că eşti supus unei forțe obscure şi detestabile care se prăpădeşte de râs, în adâncul pântecelui tău.

— Diavolul?

— Spune-i cum vrei.

— Ce-mi pasă mie. Nu cred nici în Dumnezeu, nici în diavol.

— Eu cred în duşman. Dovezile existenței lui Dumnezeu sunt extrem de subtile şi de inconsistente, iar cele ale puterii lui sunt încă şi mai subțiri. Dovezile existenței duşmanului interior sunt nenumărate, cele ale puterii lui sunt copleşitoare. Cred în duşman pentru că, zi de zi şi noapte de noapte, îmi iese în cale. Duşmanul este cel care distruge, din interior, tot ce merită distrus, care ne arată decrepitudinea intrinsecă a fiecărei realități. Este cel care ne dezvăluie josnicia noastră şi a prietenilor noştri, care, în cursul unei zile perfecte, ne oferă un motiv excelent de a ne chinui singuri şi care ne scârbeşte de noi înşine. El este cel care, atunci când zărim chipul dumnezeiesc al unei necunoscute, ne dezvăluie moartea ce zace ascunsă în toată această frumusețe.

— Nu cumva este şi cel care, în timp ce stai şi citeşti în

sala de aşteptare a unui aeroport, vine şi te împiedică cu vorbăria lui inutilă?

— Da. Pentru dumneata, poate fi şi asta. Poate că nici nu există în afara dumitale. Îl vezi şezând alături, dar poate că de fapt se află înlăuntrul dumitale, în cap, în pântece, şi tocmai te împiedică să citeşti.

— Nu, domnule. Eu n-am nici un fel de duşman interior. Însă, în momentul de față, am un duşman foarte real: pe dumneata, care te afli în afara mea.

— Crezi ce vrei. Eu ştiu că se află în mine şi că face din mine un om vinovat.

— Vinovat de ce anume?

— Fiindcă n-am fost în stare să-l împiedic să preia controlul.

— Şi vii să mă baţi la cap doar pentru că, acum treizeci de ani, ai mâncat nişte mâncare pentru pisici? Eşti bolnav, domnule. Există medici pentru oameni ca dumneata.

— Nu am venit la dumneata să mă caut, ci să te îmbolnăvesc.

— Asta te distrează?!

— Mă încântă.

— Şi trebuia să pice măgăreaţa tocmai pe mine?

— Norocul te cam ocoleşte, dragul meu.

— Mă bucur că măcar acum eşti de acord cu mine.

— Şi totuşi, sunt sigur că n-are să-ţi pară rău. În viaţă există şi nenorociri benefice.

— E uimitoare mania asta a pisălogilor de a-şi găsi justificări. E ceea ce Lu Xun numeşte discursul ţânţarului: să fii pişcat de un ţânţar e deja un chin, dar, pe deasupra, mai trebuie să-i suporţi şi bâzâitul – şi poţi fi sigur că îţi spune ceva de genul: „Te pişc, dar e spre binele tău”. Măcar de-ar face-o în tăcere!

— Comparaţia cu ţânţarul e cât se poate de potrivită. După ce-am să plec, ai să rămâi cu un fel de mâncărime.

— Deci pleci: înseamnă că mai e o speranţă. Pot să ştiu şi când?

— Când am să-mi îndeplinesc misiunea.

— Aha, deci, ai şi o misiune în ce mă priveşte? Ar trebui să existe o lege împotriva mesiilor. Nu simt deloc nevoia să primesc lecții de la dumneata.

— Nu, într-adevăr. Dumneata simți doar nevoia să te îmbolnăveşti.

— Şi de când mă rog oamenii sănătoşi au nevoie să se îmbolnăvească?

— Mai întâi, dumneata nu eşti deloc sănătos. Ştii foarte bine că există înlăuntrul dumitale lucruri care nu merg. De aceea ai nevoie să fii bolnav. Pascal a scris un text ce poartă un titlu sublim: Rugăciune pentru a cere lui Dumnezeu să ne învețe corecta folosire a bolilor. Fiindcă există realmente o folosire corectă a bolilor. Nu mai lipseşte decât să fii bolnav. Am venit tocmai ca să-ți fac hatârul ăsta.

— Eşti din cale-afară de drăguț. Păstrează-ți cadoul, sunt un nerecunoscător.

— Vezi dumneata, fără mine nu ai nici o şansă să te vindeci de bolile pe care le ai, căci, conform unei axiome inevitabile, fără maladie, nu există vindecare.

— De ce anume ar trebui să mă vindec?

— De ce te minți singur? Te simți foarte rău, domnule Jerôme August.

— De unde ştii dumneata?

— Eu ştiu o mulțime de lucruri.

— Lucrezi cumva pentru serviciile secrete?

— Serviciul meu e prea secret pentru serviciile secrete.

— Cine eşti dumneata la urma urmei?

— Mă numesc Texel. Textor Texel.

— A, nu, o luăm de la capăt!

— Sunt olandez.

Jerôme Angust îşi astupă urechile cu mâinile. Nu mai auzea decât zgomotul din capul său: semăna cu vuietul vag şi îndepărtat care îți vibrează în urechi în stațiile de metrou atunci când nu trece nici un tren. Nu era neplăcut. Între timp, buzele pisălogului continuau să se mişte: „E idiot, îşi

zise victima. Vorbeşte chiar şi atunci când ştie că nu-l pot auzi. Asta e logoree. De ce-o fi zâmbind aşa, ca şi cum el ar fi învins? Învingătorul sunt eu, fiindcă nu-1 mai aud. Eu ar trebui să zâmbesc. Or eu nu zâmbesc, iar el continuă s-o facă. De ce?"

Se scurseră mai multe minute. Curând, Angust înțelese de ce zâmbea Texel: brațele începură să-1 doară, la început, imperceptibil, apoi, durerea deveni insuportabilă.

Jerôme nu-şi astupase niciodată urechile un timp destul de îndelungat ca să cunoască durerea aceea. Torționarul era, însă, cu siguranță la curent: „Nu sunt eu primul pe care încearcă să-1 ducă cu vorba ore-n şir. Nu sunt nici primul care-şi astupă urechile cu mâinile sub privirile sale amuzate. Zâmbeşte din obişnuință: ştie că n-am să rezist mult. Netrebnicul! Mulți perverşi mai sunt pe lumea asta!"

După alte câteva minute, avu impresia că umerii erau gata să i se disloce: durerea era mult prea chinuitoare. Descurajat, lăsă brațele jos cu un suspin de uşurare.

— Ei da, zise pur şi simplu olandezul.

— Victimele te fac să prevezi întotdeauna urmarea, nu-i aşa?

— Chiar dac-ai fi primul, tot aş şti la ce să mă aştept. Ai auzit de crucificare? De ce crezi că suferă şi moare crucificatul? Din cauza unor piroane nevinovate bătute în mâini şi picioare? Nici pomeneală. Din cauza brațelor ridicate. Spre deosebire de alte mamifere, cum ar fi leneşul, omul nu a fost făcut să stea prea mult în poziția asta. Dacă stă multă vreme cu brațele în sus, moare. Bun, exagerez un pic: când rămâne mult timp atârnat de brațe, poate muri prin sufocare. Aşadar, dumneata nu ai fi murit. Însă, în cele din urmă, ți s-ar fi făcut rău. Vezi, deci: n-ai cum să-mi scapi. Nimic nu e lăsat la voia întâmplării. De ce crezi că mă leg de auzul dumitale? Nu numai fiindcă e legal; ci mai ales fiindcă, dintre toate simțurile, este cel mai slab apărat. Ca să se protejeze, ochiul are pleoapa. Împotriva unui miros, e de ajuns să te ții de nas, gest care nu e deloc dureros, chiar şi pentru un

răstimp îndelungat. Împotriva gustului, există postul şi abstinența, care nu sunt niciodată interzise. Împotriva pipăitului, există legea: eşti liber să chemi poliția dacă cineva te atinge împotriva voinței tale. Omul nu are decât un singur punct slab: urechea.

— Greşit. Există dopurile Quies.

— Da, adevărat, dopurile Quies: cea mai frumoasă invenție a omului. Însă nu ai aşa ceva în geantă, nu-i aşa?

— E o farmacie în aeroport. Mă duc să-mi cumpăr.

— Amice, îți dai seama că, înainte de a te aborda, m-am dus şi am cumpărat tot stocul de dopuri Quies. Când îți zic că nimic nu a fost lăsat la voia întâmplării! Vrei să ştii ce-ți spuneam când îți astupai urechile cu mâinile?

— Nu.

— Nu e extrem de important, însă am să-ți spun, totuşi. Îți ziceam că omul e o citadelă şi că simțurile sunt porțile sale. Auzul e cea mai slab apărată dintre intrări : de unde şi înfrângerea dumitale

— O înfrângere fără victorie în tabăra adversă, cum ar veni. Sincer, nu văd ce câştigi din toată afacerea asta.

— Câştig. Nu te grăbi aşa. Avem timp berechet. Întârzierile astea de avion sunt interminabile. Fără mine, ai fi continuat să te prefaci că citeşti. Am atâtea să-ți spun.

— Pseudouciderea colegului dumitale, pasta pentru pisici… Crezi că tâmpeniile astea interesează pe cineva?

— Ca să povesteşti o întâmplare, cel mai bine e să începi cu începutul, nu? Deci, la doisprezece ani şi jumătate, din cauză că am mâncat pasta pentru pisici, mi-am pierdut credința şi mi-am făcut un duşman: eu însumi, sau, ca să fiu mai exact, acel adversar necunoscut, ascuns în umbra propriilor măruntaie. Universul meu s-a transformat radical. Până atunci, eram un orfan palid şi slab care ducea o viață liniştită alături de bunicii săi. Am ajuns o ființă chinuită, angoasată, am început să mănânc ca un apucat.

— Tot din mâncarea pisicilor?

— Nu numai. Şi din cea a bunicilor mei. Imediat ce un

aliment mă-ngrețoşa, mă aruncam asupra lui şi îl devoram.

— Ai şi de ce să fii scârbit de mâncarea din Olanda.

— Totuşi, am mâncat o groază.

— Dar nu te-ai îngrăşat prea tare.

— Arderile mele intense transformă totul în neliniște. Nu m-am schimbat prea mult din adolescență: port încă în mine povara vinovăției pe care am descoperit-o atunci.

— De ce te simțeai vinovat?

— Crezi că oamenii bolnavi de vinovăție au nevoie de vreun motiv serios? Duşmanul meu interior se născuse profitând de pasta pentru pisici: ar fi putut găsi alte pretexte. Când ți-e scris să fii vinovat, nu e nevoie să-ți reproşezi ceva anume. Vinovăția îşi croieşte drum prin orice mijloace. E vorba de predestinare. Ca şi în cazul jansenismului: o altă invenție olandeză.

— Da. Ca şi untul de arahide şi alte monstruozități.

— Îmi place untul de arahide.

— Nu mă miră.

— Jansenismul îmi place la nebunie. Nici nu putea să nu-mi placă o doctrină atât de nedreaptă – o teorie capabilă de cruzime sinceră, ca şi iubirea.

— Şi când te gândeşti că mă aflu într-un aeroport şi sunt bătut la cap de un jansenist.

— Cine ştie? Şi aici poate fi vorba de predestinare. Nu e exclus să fi trăit până acum doar ca să mă-ntâlneşti.

— Imposibil, ți-o jur.

— Cine eşti dumneata să decretezi asta?

— Mi s-au întâmplat şi alte lucruri importante în viață.

— Da? Care?

— N-am chef să-ți vorbesc despre ele.

— Nici nu ştii cât greşeşti. Am să te învăț un principiu important, domnule Jerôme Angust. Nu există decât o singură cale legală ca să mă faci să tac: să vorbeşti dumneata. Nu uita. Asta te-ar putea salva.

— De la ce să mă salveze?

— Vei vedea. Vorbeşte-mi despre soția dumitale.

— De unde ştii că sunt însurat? Nu port verighetă.

— Vezi, tocmai mi-ai spus că eşti însurat. Vorbeşte-mi, deci, despre soția dumitale.

— Nici gând.

— De ce?

— N-am nici un chef să vorbesc despre ea.

— Înțeleg că nu o mai iubeşti.

— O iubesc!

— Ba nu. Oamenii care iubesc au mereu ceva de spus atunci când vine vorba despre ființa iubită.

— Ce ştii dumneata? Sunt sigur că nu iubeşti pe nimeni.

— Ba iubesc.

— Atunci, dă-i drumul, s-aud cum vorbeşti fără oprire despre ființa iubită.

— Iubesc o femeie sublimă.

— În cazul acesta, ce cauți aici? E un lucru de neiertat să nu fii alături de ea. Îți pierzi timpul plictisind necunoscuții când ați putea fi împreună.

— Ea nu mă iubeşte.

— Îți pierzi timpul plictisind nişte necunoscuți când ai putea s-o seduci?

— Am încercat deja.

— Insistă!

— Zadarnic.

— Laşule!

— Ştiu bine că asta n-ar servi la nimic.

— Şi mai îndrăzneşti să pretinzi c-o iubeşti?

— E moartă.

— Ah!

Chipul lui Jerôme se descompuse. Tăcu.

— Când am cunoscut-o, era vie. Spun asta fiindcă există bărbați care nu sunt în stare să iubească decât femei deja moarte. E atât de comod să iubeşti o femeie pe care nu ai văzut-o niciodată trăind. Eu, însă, o iubeam pentru că era vie. Era mai vie decât toate celelalte. Şi astăzi încă e mai vie decât toate celelalte. Tăcere.

— Nu face mutra asta consternată, domnule Jerôme Angust.

— Ai dreptate. Soția dumitale a murit: nu e un lucru atât de grav.

— N-am spus niciodată că era soția mea.

— Un motiv în plus ca să nu iei lucrurile în tragic.

— Găseşti că e ceva de râs?

— Ar trebui să ştii: îmi spuneai să nu fac o mutră consternată.

— Să nu ne pierdem simțul nuanțelor, te rog.

— Nu mai spun nimic.

— Cu atât mai rău pentru dumneata. Am întâlnit-o pe femeia aceasta acum douăzeci de ani. Aveam douăzeci de ani, şi ea la fel. Era prima oară când mă simțeam atras de o femeie. Înainte, nu fusesem obsedat decât de propriul complex de vinovăție. Trăiam izolat în centrul propriului meu univers, suferind, analizându-mă, mâncând tot felul de orori, examinând efectul pe care acestea îl aveau asupra anatomiei mele; lumea din afară mă afecta din ce în ce mai puțin. Bunicii muriseră, lăsându-mi câțiva florini, nu de-ajuns pentru a fi bogat, însă suficienți pentru a mă hrăni prost timp de ani de zile. Mă îndepărtam din ce în ce mai mult de specia umană. Îmi petreceam în întregime zilele citindu-1 pe Pascal şi căutând alimente dezgustătoare.

— Şi cele trei pisici?

— Moarte fără urmaşi. Mi-a luat câteva luni bune să golesc cutiile de peşte pe care bunicii mei le cumpăraseră pentru ele. Când am terminat tot de prin dulapuri, când Olanda a încetat să mă mai dezguste, am plecat încotro am văzut cu ochii. M-am instalat la Paris, nu departe de stația Port-Royal.

— Mâncarea franțuzească era suficient de rea pentru dumneata?

— Da. Se mănâncă prost la Paris. Am găsit aici multe lucruri cu care să mă delectez. Tot aici, am întâlnit-o pe cea mai frumoasă fată din univers.

— Toate astea devin banale. Lasă-mă să ghicesc: se întâmpla cumva în grădinile Luxembourg?

— Nu. La cimitir.

— La Père-Lachaise. Clasic.

— Nu! La cimitirul din Montmartre. Faptul c-am descoperit-o printre cadavre are o semnificație aparte. Unul dintre morminte mă emoționa mai mult ca orice. Nu ştiam cine era îngropat acolo. Se vedea, lipită de piatra funerară, statuia unei fete prăbuşite cu fața la pământ. Chipul său avea să rămână pe veci necunoscut. Nu se distingea decât silueta ei pe jumătate dezbrăcată, foarte pudică, spinarea ei zveltă, picioruşul mic, ceafa delicată. Cocleala verde-cenuşie se înstăpânise peste ea ca un fel de completare a morții.

— Sinistru.

— Dimpotrivă. Fermecător. Cu atât mai mult cu cât, atunci când am văzut-o pentru prima oară, lângă ea se afla o fată vie care o contempla şi care avea exact aceeaşi siluetă. Din spate, ai fi jurat că erau una şi aceeaşi persoană: ca şi cum o tânără fată, ştiind că o aşteaptă o moarte fulgerătoare, venise să-şi contemple propria statuie de pe viitorul mormânt. De altminteri, am intrat în vorbă cu ea întrebând-o dacă ea fusese cea care pozase. I-am displăcut de la bun început.

— Cât de bine o înțeleg.

— De ce?

— Şi mie mi-ai displăcut din prima. Şi apoi, întrebarea era de un gust îndoielnic.

— De ce? Fata verde-cenuşie era încântătoare.

— Da, dar se afla pe un mormânt.

— Şi ce dacă? Moartea nu are nimic obscen. Fapt este că fata cea vie mi-a dat de înțeles că mă găsea deplasat şi nici n-a catadicsit să răspundă. Între timp, îi zărisem chipul. Nu mi-am mai revenit niciodată. Nu există nimic mai de nepătruns pe lume decât chipurile oamenilor, sau, mai degrabă, anumite chipuri: o îmbinare de trăsături şi priviri care devine dintr-odată singura realitate, enigma cea mai importantă a universului, pe care o priveşti însetat şi flămând, ca şi cum s-

ar afla înscris acolo un mesaj suprem. E inutil să ți-o descriu în amănunt: dacă ți-aş spune că avea părul şaten şi ochii albaştri, cum de fapt şi erau, ai fi cât de cât edificat. Există ceva mai enervant, în romane, decât acele descrieri obligatorii ale eroinei, unde nu suntem scutiți de nici o nuanță de culoare, ca şi cum asta ar schimba ceva? În realitate, dacă ar fi fost blondă cu ochi căprui, n-ar fi avut nici o importanță. A descrie frumusețea unui astfel de chip este la fel de zadarnic şi de stupid ca şi a încerca să transpui în cuvinte inefabilul unei sonate sau al unei cantate. Însă, o cantată sau o sonată ar fi putut vorbi despre chipul ei. Nenorocirea celor care întâlnesc un asemenea mister este că nu mai pot fi atraşi de nimic altceva.

— De data asta, te înțeleg perfect.

— Însă, complicitatea dintre noi se opreşte aici, fiindcă dumneata nu înțelegi cu siguranță ce simte cineva respins de chipul vieții sale. Dumneata, da, ai ceea ce se numeşte un fizic avantajos. Nu ştii ce înseamnă să-ți fie sete şi să nu ai dreptul să bei, când apa se află sub ochii tăi, frumoasă, salvatoare, atât de aproape, încât ai putea s-o atingi cu buzele. Apa ți se refuză, ție, care ai străbătut deşertul, pe motivul deplasat că nu eşti pe gustul ei. Ca şi cum apa ar avea dreptul să te refuze! Ce neobrăzare! Ție ți-e sete de ea şi nu invers.

— Ăsta e argumentul unui violator.

— Nici nu ştii ce bine ai nimerit-o.

— Ce tot spui acolo?

— La începutul discuției noastre, te-am anunțat că fac numai ce am chef. Aşa stăteau lucrurile şi acum douăzeci de ani.

— În mijlocul cimitirului?

— Locul sau actul te şochează?

— Totul.

— Era prima oară în viață când doream pe cineva. Nu voiam să scap prilejul. Aş fi preferat să nu fi fost un viol.

— Un viol la conjunctiv perfect e şi mai grav.

— Ai dreptate. Sunt foarte încântat că am violat-o.

— Îți ceream doar să schimbi modul, nu sensul.

— Nu se poate schimba modul fără a schimba şi sensul. Şi apoi, e adevărat: nu regret nimic.

— Eşti ros de vinovăție fiindcă ai înfulecat mâncarea pisicilor, dar un viol nu-ți stârneşte nici o remuşcare?

— Nu. Fiindcă, spre deosebire de pasta pentru pisici, violul era plăcut. Cimitirul Montmartre e înțesat de monumente funerare care seamănă cu nişte catedrale gotice în miniatură, cu portal, navă, transept şi absidă. Patru oameni mai slabi ar încăpea acolo uşor în picioare. În cazul de față, eram doar doi, eu nu prea gras, ea – subțire ca un lujer. Am tras-o cu forța într-unui din mausolee şi i-am astupat gura cu mâna.

— Şi ai violat-o acolo?

— Nu. Am vârât-o acolo ca s-o ascund. Să fi fost vreo cinci după-amiaza. Nu trebuia decât să aştept ora închiderii cimitirului. Mă întrebasem tot timpul ce mi s-ar fi întâmplat dacă aş fi lăsat să treacă ora închiderii şi dacă ar fi trebuit să rămân sechestrat o noapte întreagă într-un cimitir. Acum, ştiu. Aşadar, mi-am ținut strâns în brațe viitoarea victimă timp de mai bine de-o oră. Se zbătea, dar nu era prea puternică. Adoram să-i simt pielea.

— Chiar trebuie să ascult asta?

— N-ai cum scăpa, bătrâne. Şi nici ea nu avea cum. Am auzit trecând paznicii cimitirului care-i grăbeau pe întârziați. Curând nu s-a mai auzit decât răsuflarea morților. Atunci mi-am luat mâna de pe gura fetei. I-am spus că putea să țipe, că asta nu i-ar fi servit la nimic: nimeni n-ar fi auzit-o. Fiind o fată inteligentă, nu a făcut gălăgie.

— Aşa, deci. O fată inteligentă e o fată care se lasă violată cu amabilitate.

— O, nu. A încercat să fugă. Ce repede alerga! Am galopat în urma ei printre morminte. Îmi plăcea la nebunie. Apoi, m-am aruncat asupra ei şi am întins-o la pământ. Era prin octombrie, nopțile erau deja reci. Am posedat-o pe

frunzele uscate. Eu eram virgin, ea nu. Aerul era proaspăt, victima mea se zbătea, locul era minunat, victima mea – superbă. Eram în extaz. Ce amintire!

— Pentru ce trebuie să ascult toate astea?

— În zori, am ascuns-o din nou într-una din catedralele în miniatură. Am aşteptat până când gardienii au deschis cimitirul şi lumea a început să se plimbe pe alei. Atunci, i-am spus fetei că urma să ieşim împreună şi că, dacă scotea cel mai mic strigăt de ajutor, aveam să-i stâlcesc figura.

— Eşti un delicat.

— Ținându-ne de mână, am părăsit cimitirul. Ea mergea ca o moartă.

— Necrofil nenorocit.

— Nu. Am lăsat-o în viață.

— Suflet generos.

— Când am ajuns în afara cimitirului, în strada Rachel, am întrebat-o cum o chema. M-a scuipat în față. I-am spus că o iubeam prea mult ca s-o numesc scuipat.

— Eşti un romantic.

— I-am luat portofelul, însă înăuntru nu era nici un act de identitate. I-am spus că e ilegal să te plimbi fără acte la tine. Ea mi-a propus s-o duc la poliție ca să depun plângere.

— Nu era lipsită de umor.

— Am văzut imediat unde bătea.

— Într-adevăr? Câtă istețime!

— Mi se pare mie sau simt un strop de impertinență în remarca dumitale?

— Crezi? Nu mi-aş permite.

— Am întrebat-o unde aş putea s-o conduc. A răspuns că nicăieri. Ciudată fată, nu-i aşa?

— Da. Bizară, victima asta care refuză să simpatizeze cu propriul violator.

— Totuşi, ar fi putut să-şi dea seama c-o iubeam!

— I-ai şi dovedit-o într-o manieră atât de blândă.

— Cu primul prilej, a luat-o la fugă. De data asta n-am mai putut s-o prind. A dispărut în oraş. N-am mai găsit-o

niciodată.

— Ce păcat. O poveste atât de frumoasă şi care începuse atât de bine.

— Eram nebun de dragoste şi de fericire.

— Şi ce motiv aveai, mă rog, să fii fericit?

— Mi se întâmplase, în sfârşit, ceva măreț.

— Ceva măreț? Un viol nenorocit, da.

— Nu ți-am cerut părerea.

— Şi ce îmi ceri dumneata, la drept vorbind?

— Să mă asculți.

— Pentru asta există psihiatri.

— Pentru ce să mă duc la psihiatru când aeroporturile gem de oameni fără treabă care abia aşteaptă să mă asculte?

— Mai bine să asculți aşa ceva decât să nu auzi nimic.

— M-am apucat s-o caut pe fata aceea pretutindeni. La început, îmi petreceam timpul în cimitirul Montmartre, în speranța că se va întoarce. Însă, nu s-a mai întors.

— Ce curios, o victimă atât de puțin grăbită să revadă locul supliciului său.

— De parcă povestea aia îi lăsase o amintire urâtă.

— Dumneata vorbeşti serios?

— Da.

— Eşti atât de bolnav ca să-ți închipui c-ar fi putut să-i placă?

— Un viol e, totuşi, flatant. E o dovadă că cineva e capabil să încalce legea pentru tine.

— Legea. Nu ai decât cuvântul ăsta pe buze. Crezi că nefericita aia se gândea la lege, când dumneata...? Ai merita să fii violat ca să înțelegi.

— Mi-ar plăcea mult. Dar vai, nimeni nu pare să fi dorit asta până acum.

— Nici nu mă miră.

— Prin urmare, sunt atât de urât?

— Nu chiar. Nu asta e problema.

— Atunci, care?

— Ai văzut cum abordezi oamenii? Eşti incapabil să te

apropii de ei altfel decât prin violență. Pe prima fată pe care ai dorit-o, ai violat-o. Şi, atunci când ai chef să vorbeşti cu cineva, cu mine, de pildă, te vâri pe gâtul omului. Şi pe mine mă violezi, desigur, într-un mod mai puțin infect, însă esența e aceeaşi. Nu te-ai gândit niciodată să ai o relație cu cineva care să consimtă?

— Nu.

— A!

— Ce-ar putea să-mi ofere în plus consimțământul celuilalt?

— O mulțime de lucruri.

— Fii mai explicit, te rog.

— Încearcă, ai să vezi.

— Prea târziu. Am patruzeci de ani şi, în prietenie, ca şi în dragoste, nu am plăcut nimănui. Nu am inspirat nici măcar camaraderie sau o vagă simpatie cuiva.

— Fă un efort. Încearcă să fii mai atrăgător.

— Pentru ce aş face vreun efort? Sunt mulțumit aşa. Violul ăla mi-a plăcut; îmi place să te silesc să mă asculți. Ca să accepți să faci un efort, trebuie să fii nemulțumit de soarta ta.

— Dar de ceea ce gândesc victimele dumitale nu-ți pasă?

— Mi-e indiferent.

— De asta mă şi temeam: eşti incapabil de empatie. E tipic pentru oamenii care n-au fost iubiți în fragedă copilărie.

— Vezi? Pentru ce m-aş duce la psihiatru dacă te am pe dumneata la îndemână?

— Astea nu sunt decât noțiuni elementare.

— Cred într-adevăr că părinții mei nu m-au iubit. Au murit când aveam patru ani şi nu mi-i amintesc. Însă s-au sinucis şi mi se pare totuşi că, atunci când îți iubeşti copilul, nu te sinucizi. Au fost găsiți spânzurați, unul lângă altul, de grinda din salon.

— De ce s-au sinucis?

— Nu există un motiv explicit. N-au lăsat nici un mesaj. Bunicii mei n-au reuşit niciodată să înțeleagă.

— Ar trebui, fără îndoială, să te compătimesc şi, totuşi, n-am nici cea mai vagă dorință.

— Ai dreptate. Nu e cazul să-ți fie milă de mine.

— Violatorii nu-mi inspiră decât dezgust.

— Nu am comis decât un singur viol: e oare suficient ca să fiu tratat ca un violator?

— Dar ce-ți închipui? Că trebuie să atingi un anumit număr de victime ca să meriți titlul ăsta? Ca şi în cazul asasinilor, e de-ajuns un singur asasinat.

— Ce chestie amuzantă, limbajul. În secunda care a precedat fapta mea, eram încă o ființă omenească; în secunda de după, eram deja un violator.

— Mi-e groază că toate astea ți-ar putea părea amuzante.

— Cel puțin am fost un violator de o fidelitate exemplară. Nu am mai violat niciodată, nici măcar n-am mai atins o altă femeie. A fost singurul raport sexual din viața mea.

— Că tare îi mai ține asta de cald victimei.

— Asta e tot ce găseşti de zis?

— Nu mă miră că un dezaxat ca dumneata nu are viață sexuală.

— Nu ți se pare romantică această abstinență?

— Eşti personajul cel mai lipsit de romantism ce s-ar putea imagina vreodată.

— Nu sunt deloc de aceeaşi părere. Dar nu contează. Revin la povestea mea. În cele din urmă am încetat să mă mai duc la cimitirul Montmartre, înțelegând că era ultimul loc în care fata aia ar fi dorit să meargă. Pentru mine, a fost începutul unei lungi peregrinări prin Paris, în căutarea celei care mă obseda din ce în ce mai mult. Străbăteam oraşul în lung şi-n lat, arondisment cu arondisment, cartier cu cartier, stradă cu stradă, stație de metrou cu stație de metrou.

— Căutai acul în carul cu fân.

— Anii au trecut. Îmi duceam zilele hrănindu-mă din moştenirea mea. În afară de chirie şi mâncare, nu făceam nici o cheltuială. N-aveam nevoie de nici o distracție; atunci când nu dormeam, nu făceam altceva decât să hoinăresc prin

Paris.

— Poliția nu te-a hărțuit?

— Nu. Cred că victima nu făcuse plângere.

— Ce greşeală din partea ei!

— Şi ce paradox: cel căutat nu era criminalul, ci victima.

— De ce o căutai?

— Din dragoste.

— Când vezi ce anume numesc unii oameni dragoste, îți vine să vomiți.

— Atenție: dacă te aventurezi în domeniul ăsta, vei avea parte de o disertație despre iubire.

— Nu, fie-ți milă.

— De acord, de data asta. Acum zece ani, adică la zece ani după viol, hoinăream prin arondismentul XX, mâncând un hotdog excelent – şi ce-mi văd ochii pe bulevardul Menilmontant? Ea! Era ea, fără nici o îndoială. Aş fi recunoscut-o din patru miliarde de femei. Brutalitatea sexuală creează legături trainice. Cei zece ani scurşi nu reuşiseră decât s-o facă şi mai frumoasă, şi mai delicată, şi mai sfâşietoare. Am început s-o urmăresc. Îți poți imagina ghinion mai mare decât să înfuleci un cârnat fierbinte, plin de muştar, exact în ziua când, după zece ani de străbătut deşertul, îți regăseşti iubita? O urmăream înghițind strâmb.

— Trebuia să-ți arunci gustarea.

— Eşti nebun. Se vede treaba că nu cunoşti hotdogii din bulevardul Menilmontant: aşa ceva nu se aruncă. Dacă m-aş fi debarasat de el, i-aş fi purtat pică doamnei gândurilor mele şi iubirea mea ar fi devenit mai puțin pură. În subconştientul meu, i-aş fi reproşat pierderea cârnatului.

— Să trecem peste aceste considerente de o profunzime amețitoare.

— Sunt singurul bărbat destul de sincer ca să recunoască asemenea lucruri.

— Bravo. Continuarea.

— Vezi, povestirea mea te prinde! Ştiam eu că, mai devreme sau mai târziu, vei muşca momeala. Ia ghiceşte ce

avea să facă iubita mea?

— Să-şi cumpere un hotdog?

— Nu! Vânzătorul de cârnați se afla chiar în fața cimitirului Père-Lachaise, înspre care se îndrepta ea. Trebuia să bănuiesc: de vreme ce o dezgustasem de cimitirul Montmartre, fusese nevoită să se orienteze spre o altă necropolă. Violul nu o făcuse să-şi piardă înclinația nobilă pentru cimitire. Cel din Montmartre fiind prea nasol, alesese Père-Lachaise, care ar fi sublim dacă n-ar fi înțesat de atâția oameni în viață.

— Ceea ce face ca violurile să fie acolo cu mult mai dificile.

— Ei, da. Unde ajungem dacă nu mai poți nici măcar să-ți satisfaci pornirile prin cimitire?

— Totul se duce de râpă, bunul meu domn.

— Am urmărit-o, deci, printre morminte. Asta îmi răscolea amintirile. A luat-o pe o alee care urca. Îi admiram mersul de animal cu simțurile la pândă. Când mi-am terminat hotdogul, m-am apropiat de ea. Inima îmi bătea să-mi spargă pieptul. I-am spus: „Bună ziua! Mă recunoşti?” Ea s-a scuzat politicos, răspunzând negativ.

— Cum se poate să nu te fi recunoscut? Te schimbaseşi atât de mult în ultimii zece ani?

— Nu ştiu. Niciodată nu m-am privit prea mult în oglindă. Dar, vezi dumneata, atitudinea ei nu era atât de incredibilă. Ce amintire păstrezi despre un violator? Nu neapărat cea a chipului său. O priveam cu atâta dragoste, încât trebuie să fi părut foarte amabil. Mi-a zâmbit. Zâmbetul ăla! Mă simțeam în al nouălea cer. M-a întrebat unde ne cunoscuserăm. M-am prefăcut c-o las pe ea să ghicească. „Ies des în lume, cu soțul meu. Mi-e imposibil să rețin chipul tuturor oamenilor pe care-i întâlnesc”, a răspuns ea.

— Aşadar, se măritase.

— Am flecărit împreună. Îşi biruia timiditatea cu multă grație. Cel mai nostim era că tot nu-i cunoşteam numele mic. Oricum, nu aveam de gând să-i cer să mi-l spună, mai ales că

ea era cea care se presupunea că trebuia să-mi ghicească identitatea. În cele din urmă mi-a spus: „Mă dau bătută”[{1}].

— Şi ce i-ai răspuns bietului şoricel?

— Texel. Textor Texel.

— Ar fi trebuit să bănuiesc.

Ea s-a scuzat din nou: „Numele nu-mi spune nimic”. Am adăugat că sunt olandez. Mă asculta cu o politețe femecătoare.

— A avut parte, şi ea, de povestea completă? Pasta pisicilor, moartea colegului de clasă, jansenismul? N-avea să fie scutită de nimic, nefericita.

— Nu. Fiindcă s-a petrecut un miracol. Deodată, a părut să-şi amintească: „Da, domnul Texel. Era la Amsterdam, într-un restaurant. Îl însoțisem pe soțul meu la un dejun de afaceri” – eram nițel scârbit gândindu-mă că soțul ei mergea la dejunuri de afaceri, dar nu puteam să scap acel prilej nesperat de a-i inspira încredere.

— Mi se pare incredibil că a putut să-şi uite agresorul.

— Aşteaptă. M-a întrebat ce mai făcea soția mea, o oarecare Lieve, cu care simpatizase în timpul acelui faimos dejun ce avusese loc cu trei sau patru ani înainte. Luat pe nepregătite, i-am răspuns că făcea foarte bine şi că acum locuia împreună cu mine la Paris.

— Un adevărat vodevil, povestea dumitale.

— Atunci ne-a invitat, pe soția mea şi pe mine, să luăm ceaiul la ea acasă a doua zi după-amiază. Îți dai seama? Să fii invitat de propria victimă la ceai! Era ceva atât de deplasat, încât am acceptat imediat. Partea bună a afacerii este că mi-a dat adresa ei, chiar dacă nu şi numele, pe care se presupunea că-1 cunoşteam.

— Şi te-ai dus?

— Da, după o noapte de nesomn. Eram nespus de fericit că o regăsisem, nici nu mai aveam timp să mă îngrijorez. De altminteri, speram ca numele ei să fie trecut pe uşa apartamentului, aşa cum se întâmplă adesea, dându-mi prilejul de a-i cunoaşte în sfârşit identitatea. Din păcate, a

doua zi, nici urmă de nume lângă sonerie. Mi-a deschis ea. În primul moment s-a luminat la chip, apoi s-a întunecat. „N-ați venit împreună cu Lieve!” I-am spus că soția mea nu se simțea bine. M-a poftit să iau loc în salon şi s-a dus să pregătească ceaiul. Atunci m-am gândit că nu avea servitoare şi că asta mă aranja, fiindcă aveam să fiu singur cu ea în apartament.

— Aveai cumva intenția s-o violezi din nou?

— Nu trebuie să reeditezi un lucru perfect. Ai fi cu siguranță dezamăgit. Dar, la o adică, dacă ea mi-ar fi propus…

— În cazul ăsta, n-ar mai fi fost vorba de viol.

— Logic. Vezi dumneata, foarte scurta mea experiență mă face să intuiesc că, având consimțământul celuilalt, sexul trebuie să fie un joc destul de fad.

— Vorbeşti *ex cathedra*.

— Pune-te în locul meu. N-am făcut-o decât o dată şi atunci era vorba de un viol. Nu cunosc din sex decât latura sa violentă. Ia-i sexului violența: ce mai rămâne din el?

— Iubirea, plăcerea, voluptatea…

— Da: nişte chestii searbede, ce mai. Până acum n-am mâncat decât tabasco şi dumneata vii să-mi propui nişte amărâte de prăjiturele cu orez.

— O, dar eu nu-ți propun nimic!

— Nici ea nu-mi propunea nimic, de altfel.

— Asta pune capăt discuției.

— Într-adevăr. Era comic, să fii servit cu o ceaşcă de ceai de către victima ta politicoasă şi fermecătoare, în salonul ei cochet. „Încă un pic de ceai, domnule Texel?” „Spuneți-mi Textor.” Vai, n-a avut buna idee să-mi dezvăluie numele ei mic în schimb. „Vă place Parisul?” Purtam o conversație foarte civilizată. Nu mă mai săturam să-i privesc chipul.

— E incredibil că nu te-a recunoscut.

— Aşteaptă. La un moment dat, a spus ceva nostim şi am râs. Mă prăpădeam de râs. Şi în clipa aceea, am văzut-o schimbându-se la față. Privirea ei a devenit de gheață şi s-a

fixat asupra mâinilor mele, ca şi cum le-ar fi recunoscut şi pe ele. Probabil că am un râs aparte.

— E foarte probabil să fi râs şi atunci, cu ani în urmă, în timp ce o violai, ceea ce ar fi culmea.

— Culmea fericirii, da. A spus pe un ton glacial: „Dumneata eşti". Am spus: „Da, eu sunt. Mi s-a luat o piatră de pe inimă că nu m-ai uitat". S-a uitat mai întâi lung la mine, cu o privire plină de ură şi groază. După o tăcere interminabilă, a continuat: „Da, dumneata eşti". Am spus: „De la un cimitir la altul, la distanță de zece ani. N-am încetat niciodată să mă gândesc la dumneata. Timp de zece ani, mi-am petrecut viața căutându-te". Ea a spus: „Timp de zece ani, mi-am petrecut viața încercând să te şterg din memorie". Am spus: „Nu ai reuşit". Ea a spus: „Reuşisem să-ți uit chipul, dar râsul dumitale indecent mi-a reînviat amintirea. Nu am vorbit niciodată nimănui despre dumneata şi nici despre ceea ce mi se întâmplase, ca să te pot îngropa mai repede. M-am măritat şi mă străduiesc să trăiesc cât se poate de normal ca să mă ocrotesc de nebunia în care m-ai aruncat. De ce trebuia să apari din nou în viața mea tocmai când eram pe cale să mă vindec?"

— Da, într-adevăr, de ce?

— Am spus: „Din dragoste". A avut o expresie de repulsie.

— Cât de bine o înțeleg.

— Am spus: „Te iubesc. Nu am atins şi nici nu am dorit o altă femeie în afară de dumneata. Am făcut dragoste o singură dată în viață şi asta a fost cu dumneata". Ea a răspuns că aia nu se numea a face dragoste. Am spus: „Nu am încetat niciodată să-ți vorbesc în gând. Voi primi în sfârşit răspunsurile aşteptate?" Ea a răspuns negativ. Mi-a poruncit să plec. Bineînțeles, nu am ascultat-o. Am spus: „Linişteşte-te, nici nu poate fi vorba să te violez încă o dată". Ea a răspuns: „Nici nu poate fi vorba să mă violezi, într-adevăr. Nu mai suntem într-un cimitir, ci la mine acasă. Aici am cuțite pe care n-aş ezita să le folosesc". Am spus: „Întocmai, pentru

asta am şi venit aici”.

— Poftim?

— A reacționat întocmai ca dumneata. Am spus: „Voiam să te revăd din două motive. Mai întâi, ca să-ți aflu în sfârşit numele mic. Apoi, ca să-ți dau ocazia să te răzbuni”. Ea a răspuns: „Nu vei avea parte nici de una, nici de cealaltă. Pleacă”. Am spus că nu voi pleca fără să primesc ceea ce mi se cuvine. Ea a răspuns că nu mi se cuvenea nimic. Am spus: „Aşadar, nu doreşti să te răzbuni?” Ea a răspuns: „Îți doresc tot răul din lume, dar nu vreau să-mi mânjesc mâinile. Vreau să dispari din viața mea pentru totdeauna”. Am spus: „În sfârşit, nu ți-ar face bine să mă ucizi? De data asta aş dispărea din viața dumitale!” Ea a răspuns: „Nu mi-ar face bine deloc şi, având în vedere neplăcerile pe care le-aş avea pe urmă cu poliția, asta te-ar înrădăcina şi mai mult în viața mea”.

— De ce nu a chemat poliția?

— N-aş fi lăsat-o. Oricum, nu părea prea dornică s-o facă: avusese zece ani la dispoziție ca să anunțe poliția şi nu o făcuse.

— De ce?

— Nu voia să vorbească nimănui despre viol, în speranța că i se va şterge din memorie.

— Era silită să constate că greşise, de vreme ce violatorul o găsise.

— Eu nu voiam o dreptate de mâna a doua. Voiam o dreptate de primă mână, cea pe care şi-ar fi făcut-o singură ucigându-mă.

— Voiai ca ea să te omoare?

— Da. Aveam nevoie de asta.

— Eşti nebun de legat.

— Nicidecum. Pentru mine, un nebun e o ființă ale cărei comportamente sunt inexplicabile. Eu pot să-ți explic toate comportamentele mele.

— Eşti singurul.

— Asta îmi este prea de-ajuns.

— Dacă simțeai nevoia să mori ca să-ți ispăşeşti păcatele, de ce nu te sinucideai?

— Ce mai e şi gargara asta romantică? Mai întâi, nu simțeam deloc nevoia să mor, simțeam nevoia să fiu ucis.

— E tot aia.

— Data viitoare când ai să vrei să faci dragoste, ar trebui să ți se spună: „Masturbează-te. E tot aia". Şi apoi, de unde ai mai scos că doream să ispăşesc ceva? Asta ar lăsa să se înțeleagă că regretam violul, care a fost unicul act demn de numele ăsta din toată existența mea.

— Dacă tot nu aveai nici un fel de remuşcări, pentru ce voiai ca ea să te omoare?

— Doream ca ea să-şi primească partea ce i se cuvenea. Doream ce-şi doreşte orice îndrăgostit: reciprocitatea.

— În cazul ăsta, mai logic ar fi fost să-ți doreşti ca ea să te violeze.

— Bineînțeles. Însă nimănui nu i se poate cere imposibilul. Nu puteam să sper la aşa ceva. Să fiu ucis de ea era o soluție de compromis.

— Ca şi cum ar exista o echivalență între sex şi crimă. E ridicol.

— Totuşi mulți savanți de renume susțin asta.

— Cel mai rău lucru e că dumneata eşti pretențios până şi în dereglările dumitale.

— Oricum ar sta lucrurile, vorbim degeaba, de vreme ce ea nu dorea să mă omoare. Nu că n-aş fi insistat: am găsit o mie de argumente pentru a o convinge. Toate respinse. În cele din urmă am întrebat-o dacă nu cumva convingerile ei religioase îi interziceau să se răzbune. A răspuns că nu avea nici un fel de convingeri. Am spus: „În sfârşit, dacă cineva nu are nici o religie, e liber să facă ce doreşte!" Ea a răspuns: „Ceea ce doresc nu e să te ucid. Aş dori să stai închis în puşcărie pe viață, ca să nu mai poți face rău nimănui, iar tovarăşii dumitale de celulă să te chinuie". Am spus : „De ce n-ai lua asupra dumitale sarcina asta? De ce să-ți împlineşti dorințele prin intermediul altora?" Ea a răspuns: „Nu am o

fire violentă”. Am spus: „Sunt dezamăgit”. Ea a răspuns : „Mă bucur să te dezamăgesc”.

— M-ai ameţit cu aceste „am spus... ea a răspuns... am spus... ea a răspuns” ale dumitale.

— În Geneză, când Dumnezeu îl ia la întrebări pe Adam după episodul cu fructul oprit, ăsta e felul în care laşul relatează comportamentul femeii sale: „Eu am spus... ea a răspuns... „

— Săraca Eva.

— De data asta, suntem de aceeaşi părere.

— Suntem de aceeaşi părere mult mai mult decât ţi-ai putea închipui. Am spus: „În cazul ăsta, ce propui?” Ea a răspuns: „Dispari pentru totdeauna”. Am spus: „Nici gând. Te iubesc prea mult ca să fac asta. Simt nevoia să se întâmple ceva”. Ea a răspuns: „Puţin îmi pasă de nevoile dumitale”. Am spus: „N-ar fi trebuit să spui asta. Nu e frumos”. A râs.

— Avea şi de ce.

— Am spus: „Mă dezamăgeşti”. Ea a răspuns: „Văd că ai tupeu. Nu numai că mă violezi, dar pe deasupra mai vrei să fiu şi la înălţimea aşteptărilor dumitale?”

Am spus : „Şi dacă te-aş ajuta să mă ucizi? Ai să vezi, am să-ţi dovedesc că sunt foarte cooperant”. Ea a răspuns: „Ba n-am să văd nimic. Ai să pleci numaidecât”. Am spus: „Mai înainte, aminteai de nişte cuţite. Unde sunt?”. Nu mi-a răspuns. M-am dus la bucătărie şi am găsit un cuţit mare.

— De ce n-a încercat să fugă?

— O ţineam strâns cu o mână. Cu cealaltă, i-am întins cuţitul. Mi-am proptit lama în burtă şi am spus: „Hai, fă-o”. Ea a răspuns: „Nici vorbă. Ai fi prea mulţumit”. Am spus: „N-o face pentru mine, fă-o pentru dumneata”. Ea a răspuns : „Îţi repet că n-am nici un chef. Am spus: „Atunci fă-o fără chef, doar ca să-mi faci pe plac”. Asta a amuzat-o: „Mai bine crăp decât să-ţi fac pe plac!” Am spus: „Atenţie, aş putea să te iau în serios”. Ea a spus : „Nu mi-e frică de tine, dezaxatule!” Am spus: „Cuţitul ăsta trebuie să folosească la ceva, eşti conştientă de asta? Trebuie să curgă sânge. Înţelegi?” Ea a

răspuns: „Nu trebuie nimic niciodată”. Am spus : „Ba trebuie!” şi i l-am luat din mână. A înțeles, însă era prea târziu. A încercat să se apere. Zadarnic. Nu era prea voinică. I-am înfipt lama în pântece. Nu a țipat. Am spus: „Te iubesc. Voiam doar să-ți ştiu numele mic”. S-a prăbuşit murmurând cu un rictus pe chip: „Ai o manieră ciudată de a-i întreba pe oameni cum îi cheamă”. Era o muribundă foarte civilizată. Am spus: „Hai, zi-mi!” Ea a răspuns : „Mai bine mor”. Au fost ultimele ei cuvinte. De furie, i-am sfârtecat poalele rochiei cu lovituri de cuțit. Osteneală zadarnică, ea câştigase: murise fără să-mi spună cum se numea.

Se lăsă tăcerea. Jerôme Angust parcă primise o lovitură în moalele capului. Textor Texel continuă:

— Am plecat luând cuțitul cu mine. Fără să vreau, comisesem crima perfectă: nimeni nu mă văzuse venind, cu excepția victimei. Probabil că nu lăsasem amprente suficiente pentru a fi găsit. Dovada e că mă aflu încă în libertate. A doua zi, din ziare, am aflat în sfârşit răspunsul la întrebarea mea. Se descoperise, în apartamentul pe care de-acum îl cunoşteam bine, cadavrul unei oarecare Isabelle. Isabelle! Eram încântat.

Urmă un alt moment de tăcere.

— Pe fata aceea o cunoscusem mai bine ca oricine. O violasem, ceea ce din capul locului nu era rău; o asasinasem, lucru care rămâne cea mai bună metodă de a cunoaşte pe cineva în profunzime. Îmi lipsea, însă, o piesă esențială a puzzle-ului: numele ei de botez. Lacuna aceasta îmi devenise insuportabilă. Timp de zece ani, mă aflasem în situația unui cititor obsedat de o capodoperă, o carte cheie care putea să dea sens vieții sale, dar al cărei titlu i-ar fi rămas necunoscut.

Tăcere.

— Şi iată că descopeream în sfârşit titlul operei adorate: prenumele ei. Şi ce prenume! Mărturisesc că, în toți aceşti ani, mi-era teamă la gândul că doamna visurilor mele s-ar fi putut numi Sandra, Monique, Raymonde sau Cindy. Uf, ce uşurare, avea un prenume încântător, muzical, îmbietor şi

limpede ca apa de izvor. Un prenume înseamnă din capul locului ceva, spunea nefericitul Luc Dietrich. Ai atât de mult de iubit chiar şi atunci când nu ştii încă nimic despre iubita ta în afară de prenume. Eu îi cunoşteam prenumele, sexul şi moartea.

— Şi dumneata numeşti asta a cunoaşte pe cineva? zise Angust pe un ton plin de o ură nemăsurată.

— Numesc asta chiar a iubi pe cineva. Isabelle a fost iubită şi cunoscută mai bine ca oricine.

— Nu de dumneata.

— De cine atunci, dacă nu de mine?

— Oare nu-ți poate trece prin minte, dezaxatule, că a cunoaşte pe cineva înseamnă să locuieşti cu el, să vorbeşti cu el, să dormi cu el şi nu să-l distrugi?

— Ia te uită, dăm năvală acum la marile şi gravele locuri comune. Următoarea dumitale replică este : „A iubi înseamnă a privi împreună în aceeaşi direcție”.

— Taci!

— Ce-i cu dumneata, Jerôme Angust? Văd că faci o mutră!

— Ştii bine ce am.

— Nu te mai fandosi atâta. Consideră-te fericit: nu ți-am povestit detaliile crimei. Dumnezeule, dar sensibili mai sunt oamenii ăştia care n-au omorât pe nimeni!

— Ştiai că pe 24 martie 1989 era vinerea mare?

— Şi eu care te credeam ateu.

— Chiar sunt. Însă dumneata nu. Presupun că nu ai ales data la întâmplare.

— Îți jur că da. Există şi coincidențe.

— Eram sigur că ticălosul care făcuse asta avea preocupări mistice. Nu ştiu ce mă reține să nu sar la beregata dumitale.

— Pentru ce pui atât de mult la inimă soarta unei necunoscute, moartă acum zece ani?

— Încetează cu teatrul ăsta. De câtă vreme mă urmăreşti?

— Cât narcisism! De unde ai mai scos-o că te-aş urmări!

— La început, ai încercat să mă faci să înghit povestea cum că te luai de necunoscuți doar aşa, ca să-i hărțuieşti pentru plăcerea dumitale.

— Ăsta e purul adevăr.

— A, bun. Întotdeauna e vorba de indivizi cărora le-ai ucis nevasta?

— Cum? Dumneata erai soțul Isabellei?

— De parcă n-ai şti.

— Şi eu care vorbeam de coincidențe!

— Destul! Acum zece ani, ai ucis-o pe aceea care era rațiunea mea de a trăi. Şi dumneata găseşti cu cale să mă demolezi şi mai tare, nu numai povestindu-mi crima, ci şi aducându-mi la cunoştință un viol de acum douăzeci de ani, despre care nu ştiam nimic.

— Cât de egoişti sunt oamenii! Dacă ai fi urmărit-o cu mai multă atenție pe Isabelle, ai fi aflat ce îți ascundea.

— Îmi dădeam seama că în ființa ei ceva era distrus. Însă ea nu dorea să vorbească despre asta.

— Iar ție îți convenea.

— Nu-mi dai dumneata mie lecții de morală.

— Aici te înşeli. Eu cel puțin acționez cu curaj.

— A, da. Violul, asasinatul, acte de mare curaj, mai ales săvârşite împotriva unei tinere femei fără apărare.

— Iar dumneata ştii că am ucis-o şi am violat-o pe Isabelle – şi nu faci nimic.

— Ce-ai vrea să fac?

— Acum câteva minute, spuneai că mi-ai sări la beregată.

— Asta ai vrea?

— Da.

— N-am să-ți fac plăcerea asta. Am să chem poliția.

— Laşule! Biata Isabelle! N-o meritai.

— Ea merita şi mai puțin să fie violată şi asasinată.

— Eu măcar îmi duc acțiunile până la capăt. Dumneata nu eşti în stare decât să chemi poliția. Răzbunarea prin

procură!

— Nu fac decât să respect dorința Isabellei.

— Fățarnicule! Isabelle avea dreptul sa mă scutească de pedeapsă, fiindcă ea era victima. Dumneata nu ai libertatea asta. Nu poți ierta decât atunci când eşti jignit.

— Nici nu poate fi vorba să te iert. Doar că omul nu trebuie să-şi facă singur dreptate.

— Remarcați frumoasele cuvinte civice în spatele cărora îşi ascunde laşitatea!

— Dumneata mi-ai distrus deja viața. N-am de gând să mi-o sfârşesc în închisoare din cauza dumitale.

— Cât de bine ai calculat totul! Nu-ți asumi nici un risc. Nu te expui la nici un pericol. Isabelle, ai fost măritată cu un bărbat care te iubea cu patimă!

— Sunt împotriva pedepsei cu moartea.

— Bietul tăntălău! I se vorbeşte despre dragoste şi el răspunde ca şi cum ar participa la o dezbatere de societate.

— E nevoie de mai mult curaj decât îți închipui dumneata ca să fii împotriva pedepsei cu moartea.

— Cine vorbeşte de pedeapsa cu moartea, imbecilule? Îmi închipui că eşti şi împotriva hoției; oricum, dacă ai da peste o valijoară plină cu dolari, n-ai fi atât de idiot încât să n-o iei. Nu scăpa ocazia, vierme!

— Nu încape nici un fel de comparație. Uciderea dumitale nu mi-ar reda soția.

— Însă ar satisface o nevoie surdă şi profundă din viscerele dumitale, te-ar uşura!

— Nu.

— Ce-ți curge prin vine? Ceai de muşețel?

— Nu trebuie să-ți dovedesc nimic, domnule. Mă duc să chem poliția.

— Şi crezi că mă mai găseşti aici la întoarcere?

— Am avut destul timp să te observ. Le voi furniza nişte semnalmente extrem de precise.

— Să presupunem că pun mâna pe mine. După părerea dumitale, ce-ar putea să se întâmple? Nu ai împotriva mea

decât această relatare. Nimeni n-a auzit-o în afară de tine. N-am intenția s-o repet la poliție. Într-un cuvânt, nu ai nimic.

— Nişte amprente de acum zece ani.

— Ştii fără urmă de dubiu că nu am lăsat aşa ceva.

— Trebuie să fi rămas ceva în urma dumitale, la locul crimei, un fir de păr, o geană.

— Genul ăsta de teste ADN nu se practica acum zece ani. Nu te mai încăpățâna, bătrâne. N-am chef să fiu prins de poliție şi nu există nici un risc să mi se întâmple asta.

— Nu te înțeleg. Pari a avea nevoie de o pedeapsă: de ce nu o condamnare oficială şi legală?

— Nu cred în genul ăsta de justiție.

— Regret: alta nu există.

— Bineînțeles că există. Mă duci la toaletă şi îți reglezi conturile cu mine.

— De ce la toaletă?

— Nu mi se pare că ai vrea să ai de-a face cu poliția. Mai bine mă ucizi la adăpost de orice priviri.

— Dacă ți s-ar descoperi cadavrul la toaletă, ar exista o mie de martori care să confirme că ne-au văzut discutând cu aprindere mai înainte. M-ai abordat cu o discreție rar întâlnită.

— Constat cu plăcere că începi să examinezi fezabilitatea acestui lucru.

— Asta ca să-ți demonstrez mai bine deşertăciunea proiectelor dumitale.

— Uiți un amănunt care îți va uşura mult sarcina: faptul că nu voi opune nici un fel de rezistență.

— Există totuşi un punct care îmi scapă: de ce vrei să te omor? Ce câştigi cu asta?

— Ai spus-o acum câteva minute: am nevoie de o pedeapsă.

— Chestia asta n-o mai înțeleg.

— Nu e nimic de înțeles.

— Nu e o chestie cu care te întâlneşti la tot pasul. Planeta foşgăie de criminali care, dimpotrivă, fug de

pedeapsă. Atitudinea asta îmi pare mai logică.

— Asta fiindcă ei nu simt nici o vinovăție.

— Spuneai adineaori că nu ai nici o remuşcare fiindcă ai violat-o pe soția mea.

— Exact. Fiindcă mi-a plăcut să fac asta. În schimb, am detestat s-o ucid. Şi din pricina asta încerc o vinovăție de nesuportat.

— Aşadar, dacă ai fi simțit plăcere ucigând-o, n-ai mai avea remuşcări?

— Aşa reacționez eu.

— E problema dumitale, bătrâne. Trebuia să te gândeşti la asta înainte.

— De unde era să ştiu, dinainte, că nu avea să-mi placă s-o ucid? Pentru a şti dacă îți place sau nu cutare sau cutare lucru, trebuie mai întâi să le încerci.

— Vorbeşti ca despre un fel de mâncare.

— Fiecare cu morala lui. Eu judec faptele după delectarea pe care o procură. Extazul voluptuos este țelul suprem al existenței, şi el nu cere nici o justificare. Dar crima lipsită de plăcere e un rău gratuit, un prejudiciu sordid. E ceva imposibil de susținut.

— Ții cumva seamă şi de ce gândeşte victima?

— Max Stirner, Unicul şi proprietatea sa, îți spune ceva?

— Nu.

— Nici nu mă miră. E teoreticianul egoismului. Celălalt nu există decât pentru plăcerea mea.

— Magnific. Oamenii care gândesc aşa ar trebui închişi.

— „Adevărata morală îşi bate joc de morală.” Asta e din Pascal. Trăiască jansenismul!

— Lucrul cel mai grav la dumneata este că găseşti pretexte intelectuale pentru acțiunile dumitale lamentabile şi sadice.

— Dacă tot sunt atât de detestabil, ucide-mă.

— Nu vreau.

— Ce ştii dumneata despre asta? N-ai încercat niciodată. Poate că are să-ți placă la nebunie.

— Morala dumitale nu va fi niciodată şi a mea. Eşti un nebun furios.

— Ce manie de a-i face nebuni pe cei pe care nu-i înțelegi! Ce lâncezeală a minții!

— Un tip care simte nevoia ca eu să-l ucid din cauza unei probleme de culpabilitate, e un țicnit. Spuneai adineaori că un nebun e o ființă cu comportamente inexplicabile. Ei bine, nevoia dumitale de pedeapsă e inexplicabilă: nu se potriveşte absolut deloc cu morala dumitale, cea a egoismului pur şi neabătut.

— Nu e sigur. N-am fost niciodată omorât. Poate că e foarte plăcut. Nu trebuie să apreciem dinainte nişte senzații pe care nu le cunoaştem.

— Închipuie-ți că ar fi neplăcut: ar fi iremediabil.

— Chiar dacă e neplăcut, nu va dura decât o clipă. Şi după aceea…

— Da, după aceea?

— După, e aceeaşi situație: n-am murit niciodată. Poate că e formidabil.

— Şi dacă nu-i aşa?

— Bătrâne, într-o bună zi asta mi se va întâmpla oricum. Vezi, e ceva la fel de bine conceput ca şi pariul lui Pascal. Am totul de câştigat şi nimic de pierdut.

— Dar viața?

— O cunosc cât se poate de bine. E un lucru supraevaluat.

— Atunci cum îți explici că sunt atâția oameni care țin la ea?

— Sunt pe lumea asta şi oameni care au prieteni şi iubiri. Eu n-am de nici unele.

— Şi de ce-ai vrea ca eu, care te disprețuiesc până-n pânzele albe, să-ți fac serviciul ăsta?

— Ca să-ți potoleşti setea de răzbunare.

— Calcul greşit. Dacă-ai fi apărut la două zile după crimă, te-aş fi omorât cu siguranță. Trebuia să prevezi că ura mea a avut deja timp să se răcească în zece ani.

— Dacă aş fi venit la două zile după crimă, poliția ar fi putut încă face o anchetă. Răstimpul de zece ani îmi convenea cu atât mai mult cu cât era egal cu acela care despărțea violul de asasinat. Sunt un criminal cu simțul aniversărilor. Pot să-ți atrag atenția asupra datei de astăzi?

— Suntem în… 24 martie!

— Nu te-ai gândit la asta înainte?

— Mă gândesc în fiecare zi, domnule, nu numai la fiecare 24 martie.

— Aveam de ales între 4 octombrie, data violului, şi 24 martie, data crimei. M-am gândit că între dumneata şi mine nu s-ar putea cu siguranță petrece un viol.

— Mi s-a luat o piatră de pe inimă.

— Erau mai multe şanse să se petreacă o crimă. Bineînțeles, aş fi preferat ca toate cele trei date să coincidă: ar fi fost a-ntâia! La distanță de zece ani, la fiecare 4 octombrie sau la fiecare 24 martie! Păcat, viața nu e atât de perfectă pe cât ne-am dori-o.

— Maniac nenorocit.

— Spuneai că ura dumitale s-a răcit în zece ani. Nu-ți face griji: poți conta pe mine pentru a o reaprinde.

— Inutil. N-am să te ucid.

— Vom vedea.

— Am văzut deja tot ce era de văzut.

— Cârpă ce eşti!

— Te enervează, nu?

— N-ai să laşi, totuşi, o asemenea crimă nepedepsită!

— Cine îmi garantează că dumneata eşti autorul? Eşti destul de bolnav ca să fi inventat toată povestea asta.

— Te îndoieşti de mine?

— Profund. N-ai nici o dovadă care să-ți susțină afirmațiile.

— Asta-i culmea! Ți-o pot descrie pe Isabelle în amănunt.

— Asta nu dovedeşte nimic.

— Pot să-ți ofer detalii intime.

— Asta dovedeşte doar că ai cunoscut-o în intimitate, nu

că ai violat-o şi că ai asasinat-o.

— Pot dovedi că am asasinat-o. Ştiu foarte precis poziția în care i-ai descoperit trupul şi a loviturilor de cuțit.

— Ai fi putut afla amănuntele astea din gura asasinului.

— Ai să mă scoți din minți!

— De parcă mai era nevoie.

— Pentru ce m-aş acuza singur de o crimă pe care n-am comis-o?

— Păi, ştiu şi eu, cu un țicnit ca dumneata? Pentru plăcerea de a fi ucis de mine.

— Să nu uităm că sentimentul de vinovăție e cel care mi-a insuflat nevoia de a fi ucis de dumneata.

— Dacă ar fi adevărat, nu te-ai mai lăuda atâta. Remuşcarea e un păcat suplimentar.

— Citezi din Spinoza.

— Nu eşti singurul care a mai citit câte ceva.

— Nu-mi place Spinoza!

— Normal. Mie îmi place foarte mult.

— Îți ordon să mă ucizi!

— Faptul că nu-ți place Spinoza nu e un motiv suficient ca să te omor.

— Ți-am violat şi ți-am ucis soția!

— Spui asta tuturor nefericiților pe care vii să-i hărțuieşti prin aeroport?

— Dumneata eşti primul şi singurul căruia i-am rezervat soarta asta.

— Sunt de-a dreptul copleşit de-atâta onoare. Păcat că nu cred o iotă: mecanismul dumitale e prea bine rodat ca să fie asta prima oară. Se simte de la o poştă că e mâna unui hărțuitor experimentat.

— Nu vezi că dumneata eşti alesul? Un individ atât de jansenist ca mine n-ar accepta niciodată să fie ucis de cineva căruia nu i-ar fi violat şi ucis nevasta.

— Pe cine speri să convingi cu argumentul ăsta atât de întortocheat?

— Ce laş eşti! încerci să te convingi singur că nu eu sunt

asasinul ca să nu fii silit să mă ucizi!

— Îmi pare rău. Atâta timp cât nu ai o probă materială reală a faptei dumitale, nu am nici un motiv să te cred.

— Ştiu unde vrei să ajungi! Speri să existe o probă materială care să-ți dea dreptul să mă denunți la poliție. Fiindcă, fără această probă, nu ai absolut nimic împotriva mea. Îmi pare rău, laş nenorocit, nu există nici o probă legală. La poliție, va fi cuvântul dumitale contra cuvântului meu. Dreptatea se va face cu mâna dumitale ori nu se va face deloc: să-ți intre bine în cap odată pentru totdeauna.

— Nu există nici un fel de dreptate în a te răzbuna pe un nebun care se pretinde asasin. Afirmai de asemenea că ți-ai fi ucis colegul de clasă, atunci când nu făcuseşi decât să te rogi pentru moartea lui; văd bine cu ce fel de ucigaş am de-a face.

— Dar arma crimei, continui să-ți închipui că asasinul mi-a pasat-o? De ce te încăpățânezi să crezi nişte lucruri atât de complicate când adevărul e atât de evident?

— Sunt la aeroport, aflu că avionul meu are întârziere. Un individ se asază alături de mine şi începe să-mi înşire verzi şi uscate. După o sumedenie de confidențe plictisitoare, îmi dezvăluie, într-o întorsătură de frază, că acum douăzeci de ani mi-a violat soția şi că a ucis-o acum zece ani. Şi dumitale ți se pare firesc ca eu să înghit aşa ceva?

— Într-adevăr. Doar că versiunea dumitale e foarte inexactă.

— A, da?

— Când ai aflat că trebuia să pleci în călătorie de afaceri la Barcelona pe 24 martie?

— Nu te priveşte.

— Nu vrei să-mi spui? Am să-ți spun eu, atunci. Acum două luni, şeful dumitale a primit un telefon de la Barcelona, în care i se vorbea despre numeroase piețe interesante şi despre o adunare generală pe data de 24 martie. Cred că bănuieşti cam cine era acel catalan, la fel de catalan ca dumneata sau ca mine, fie vorba între noi, care suna de la el de acasă, din Paris.

— Numele şefului meu?

— Jean-Pascal Meunier. Tot nu mă crezi?

— Toate astea nu dovedesc decât un singur lucru: că eşti un pisălog. Asta o ştiam deja.

— Un pisălog eficient, nu?

— Să zicem mai degrabă un pisălog informat.

— Eficient, insist: nu uita chestia cu întârzierea avionului.

— Cum? Şi pe asta tot dumneata ai aranjat-o?

— Blegule, abia acum te-ai prins?

— Cum ai procedat?

— Ca şi cu şeful dumitale: un telefon. Dintr-o cabină din aeroport, am sunat ca să le spun că în avion era plasată o bombă. E extraordinar cât rău poți face, în zilele noastre, cu un simplu telefon!

— Ştii că te-aş putea denunța la poliție pentru asta?

— Ştiu. Presupunând că i-ai putea convinge, aş scăpa doar cu o amendă substanțială.

— O amendă uriaşă, domnule.

— Şi faptul că aş scăpa plătind ceva bănet ar fi suficient ca să te răzbuni pentru violarea şi uciderea soției dumitale?

— Ai prevăzut totul, lepădătură.

— Mă bucur să te văd revenind la sentimente mai bune.

— Ia stai puțin. Ce rost are întârzierea asta de avion?

— Ce-ar fi să-ți pui nițel mintea la contribuție, măcar o dată? Îți dai seama că discuția asta nu putea să aibă loc decât în sala de aşteptare a unui aeroport. Era nevoie de un loc unde să te pot încolți. Trebuia să iei avionul ăsta, nu-ți puteai permite să-ți iei tălpăşița!

— Acum, când ştiu că totul e o scorneală, pot să plec.

— Acum, chiar dacă ştii că totul e o scorneală, nu-l poți lăsa s-o întindă pe cel care ți-a distrus viața.

— Şi de ce ți-a luat atâta ca să mi-o spui? De ce te-ai mai băgat în poveştile alea cu pasta pentru pisici, în loc să vii şi să declari din capul locului: „Eu sunt asasinul soției dumitale?”

— Aşa ceva nu se face. Sunt o persoană extrem de formalistă. Acționez după o cosmetică jansenistă riguroasă.

— Ce amestec au aici produsele de îngrijire a frumuseții?

— Cosmetica, ignorantule, este ştiința ordinii universale, morala supremă care guvernează cosmosul. Nu e vina mea că esteticienii şi-au revendicat cuvântul ăsta admirabil. Ar fi fost total anticosmetic să vin să-ți dezvălui de la bun început că ai fost ales. Trebuia să te fac să simți asta trecând printr-un vertij sacru.

— Zi mai degrabă că trebuia să mă bați ia cap bine de tot!

— Nu greşeşti. Pentru a convinge un ales de misiunea sa, trebuie să-i ataci nervii. Trebuie să-i întinzi nervii la maxim, ca el să reacționeze cu adevărat prin intermediul furiei şi nu al rațiunii. Găsesc de altfel că eşti încă mult prea cerebral. Mă adresez irascibilității dumitale, înțelegi.

— N-ai nici o şansă: nu sunt atât de manevrabil pe cât sperai.

— Încă mai crezi că încerc să te manipulez, când eu îți arăt care ar trebui să fie calea dumitale firească, destinul dumitale cosmetic. Vezi dumneata, eu sunt un om vinovat. Nu toți criminalii au sentimentul vinovăției, însă, atunci când îl au, nu se mai gândesc decât la asta. Vinovatul se îndreaptă spre pedeapsa lui întocmai ca apa către mare, ca omul jignit către răzbunarea sa. Dacă nu te răzbuni, Jerôme Angust, vei rămâne o ființă neîmplinită, nu-ți vei putea asuma alegerea, nu vei ieşi în întâmpinarea destinului dumitale.

— Ascultându-te, s-ar putea crede că te-ai purtat aşa doar ca să fii pedepsit cândva.

— Cam aşa ceva.

— Dar e o tâmpenie.

— Avem criminalii pe care-i merităm.

— Dumneata, nu-i aşa, n-ai putea fi una din brutele alea lipsite de conştiință, care ucid fără să simtă nevoia să vină să se justifice pe urmă ore în şir?

— Ai fi preferat ca soția dumitale să fi fost violată de un

buldozer de genul ăsta?

— Aş fi preferat să nu fi fost nici violată, nici asasinată. Dar, în situația de față, da, aş fi preferat o brută autentică unui pervers de teapa dumitale.

— Îți repet, dragă Jerôme Angust, avem criminalii pe care-i merităm.

— Ca şi cum soția mea ar fi meritat asta! E odios ce spui!

— Nu soția dumitale: dumneata!

— E şi mai odios! Atunci, de ce a fost ea luată drept țintă şi nu eu?

— Formularea asta impersonală „a fost luată" mă amuză extraordinar.

— Te amuză? Asta-i culmea! De ce zâmbeşti ca un cretin? E ceva de râs?

— Hai, calmează-te.

— Ți se pare c-aş avea de ce să fiu calm? Nu te mai suport!

— Atunci, n-ai decât să mă omori. Mă duci la toaletă, îmi zdrobeşti țeasta de un zid şi am încheiat discuția.

— N-am să-ți fac plăcerea asta. Am să mă duc la poliție, domnule. Sunt sigur c-o să găsească ei ceva să te înfunde. Testele ADN nu se practicau acum zece ani, dar astăzi se practică în mod curent. Sunt sigur că ai lăsat un fir de păr sau o geană la locul crimei. Va fi suficient.

— Bună idee. Du-te la poliție. Crezi că voi mai fi aici la întoarcerea dumitale?

— Ai să vii cu mine.

— Îți închipui că am chef să te însoțesc?

— Îți poruncesc.

— Amuzant. Şi cum ai să mă obligi? Soarta a făcut ca doi polițişti să treacă pe acolo chiar în momentul ăla. Jerôme începu să urle ca un apucat: „Poliția! Poliția!" Cei doi bărbați îl auziră şi veniră în goană, odată cu o mulțime de gură-cască din aeroport.

— Domnilor, arestați-l pe individul asta, spuse Angust, arătând spre Texel care stătea alături.

— Care individ? întrebă unul dintre poliţişti.

— Ăsta! repetă Jerôme arătând cu degetul spre Textor, care zâmbea.

Reprezentanţii ordinii se uitară mai intâi unul la altul perplecşi, apoi la Angust, părând a spune : „Ce mai e şi cu ţicnitul ăsta?”

— Actele dumitale, zise unul.

— Cum? se indignă Jerôme. Tot mie îmi cereţi actele? Lui ar trebui să i le cereţi!

— Actele dumitale! repetă bărbatul autoritar.

Umilit, Angust îi întinse paşaportul. Poliţiştii îl cercetară cu atenţie, apoi i-1 înapoiară spunând:

— E-n regulă de data asta. Dar să nu mai faci glume proaste pe socoteala noastră.

— Dar pe el nu-1 controlaţi? insistă Jerôme.

— Ai noroc că nu ţi se ia alcoolemia înainte să urci în avion.

Poliţiştii plecară, lăsându-1 pe Angust stupefiat şi furios. Toată lumea se holba la el ca la un nebun. Olandezul începu să râdă.

— Ei, acum ai priceput? întrebă Texel.

— Cu ce drept mă tutuieşti dumneata? N-am păzit porcii împreună.

Textor nu se mai putea opri din râs. Oamenii se înghesuiau în jurul lor ca să privească şi să asculte. Angust explodă. Se ridică şi începu să ţipe la spectatori:

— Aţi terminat? Îi stâlcesc mutra primului care se mai uită la noi.

Trebuie să fi fost convingător, fiindcă mulţimea de gură-cască îşi luă tălpăşiţa. Cei care stăteau alături se îndepărtară. Nimeni nu mai îndrăzni să se apropie.

— Bravo, Jerôme! Câtă autoritate! Eu, care am păzit porcii împreună cu tine, nu te-am văzut niciodată în starea asta.

— Îţi interzic să mă mai tutuieşti!

— Haide, după toate lucrurile prin care am trecut

împreună, poți să mă tutuieşti

— Nici nu-mi trece prin cap.

— Te cunosc de mult. Jerôme se uită la ceas.

— De nici măcar două ore.

— Te cunosc dintotdeauna.

Angust cercetă îndelung chipul olandezului.

— Textor Texel e un nume fals? Am fost cumva colegi de şcoală?

— Îți aminteşti să fi avut vreun coleg care să-mi semene?

— Nu, dar au trecut atâția ani. Poate că te-ai schimbat mult între timp.

— După părerea ta, de ce nu m-a arestat poliția?

— Nu ştiu. Poate că ai relații sus-puse.

— Şi de ce se holbau toți oamenii la tine ca la un țicnit?

— Din cauza reacției polițiştilor.

— N-ai înțeles nimic, e clar.

— Ce anume ar fi trebuit să înțeleg?

— Că nu se afla nimeni pe scaunul de lângă tine.

— Dacă te crezi invizibil, cum îți explici faptul că eu te văd?

— Tu eşti singurul care mă vede. Nici măcar eu însumi nu mă văd.

— Tot nu înțeleg de ce te-ar îndreptăți misterele dumitale de doi bani să mă tutuieşti. Nu-ți permit, domnule.

— Dacă nu mai avem dreptul să ne tutuim nici măcar noi înşine…

— Ce tot spui acolo?

— Ai auzit foarte bine. Suntem una şi aceeaşi persoană.

Jerôme se uită la olandez ca un imbecil.

— Suntem una şi aceeaşi persoană, repetă Textor. Sunt acea parte din tine pe care tu nu o cunoşti, dar care te cunoaşte cât se poate de bine. Sunt partea din tine pe care te străduieşti s-o ignori.

— Am greşit chemând poliția. Cu azilul de alienați ar trebui să iau legătura.

— Alienat față de tine însuți, e adevărat, încă de la

începutul discuției noastre, ți-am dat tot timpul câte o mână de ajutor. Atunci când ți-am vorbit despre duşmanul interior, ți-am sugerat că poate nici nu existam în afara ta, că eram o născocire a minții tale. La care tu mi-ai răspuns cu trufie că nu ai nici un fel de duşman interior. Bietul meu Jerôme, află că ai cel mai incomod duşman interior din lume: pe mine.

— Dumneata nu eşti una şi aceeaşi persoană cu mine, domnule. Te numeşti Textor Texel, eşti olandez şi eşti un pisălog clasa-ntâi.

— Şi de ce m-ar împiedica aceste minunate calități să fiu una cu tine?

— Identitatea, naționalitatea, istoria personală, însuşirile fizice şi psihice, toate astea fac din dumneata un individ total diferit de mine.

— Bătrâne, nu eşti un om prea pretențios, dacă te defineşti prin nişte ingrediente atât de primitive. E de altfel tipic pentru mintea umană: te concentrezi asupra detaliilor ca să nu fii nevoit să vezi esențialul.

— În sfârşit, poveştile dumitale despre fiertura pentru pisici, misticolatriile dumitale, sunt la o depărtare de ani-lumină de mine.

— Evident. Trebuia să mă inventezi foarte diferit de tine, pentru a te convinge că nu tu erai – în nici un caz nu erai tu ucigaşul soției tale.

— Taci!

— Îmi pare rău. M-am săturat să tot tac. Tac de prea multă vreme. Mai ales că, de zece ani încoace, tăcerea asta a devenit şi mai insuportabilă.

— Nu te mai pot asculta.

— Totuşi, tu eşti cel care-mi porunceşte să vorbesc. Zidurile atât de etanşe pe care mintea ta le-a construit nu mai rezistă: cedează. Te poți considera fericit că ai avut parte de aceşti zece ani de inocență. Azi-dimineață, te-ai sculat şi te-ai pregătit să pleci la Barcelona. Ochii tăi au citit pe calendar: 24 martie 1999. Creierul tău nu a tras semnalul de alarmă pentru a te preveni că era a zecea aniversare a crimei tale. De

mine, totuşi, n-ai putut s-o ascunzi.

— Eu nu mi-am violat soția!

— E adevărat. Însă ai avut un chef nebun s-o violezi, prima oară când ai văzut-o, la cimitirul din Montmartre, acum douăzeci de ani. Ai visat violul chiar în noaptea aceea. La începutul discuției noastre, ți-am spus că eu fac tot timpul numai ce am chef. Sunt partea din tine care nu-şi refuză nimic. Ți-am oferit visul ăla. Nici o lege nu interzice fantasmele. După un timp ai văzut-o pe Isabelle la o petrecere şi te-ai dus să-i vorbeşti pentru prima oară.

— De unde ştii?

— Pentru că eu sunt tu, Jerôme. Ți s-a părut amuzant să discuți civilizat cu cea pe care o violaseşi în vis. I-ai plăcut. Atunci când reuşeşti să mă ascunzi femeile te plac.

— Dumneata eşti cel sărit. Dumneata eşti cel care mi-a ucis soția şi care încearcă să se convingă că eu sunt ucigaşul, ca să scape basma curată.

— Atunci, de ce am petrecut ceasuri întregi pledând pentru vinovăția mea?

— Eşti țicnit. Nu trebuie să cauți vreo logică în comportamentul unui nebun.

— Nu mă vorbi prea mult de rău. Nu uita că eu sunt tu.

— Dacă dumneata eşti eu, de ce am avut eu strania fantezie de a te crea olandez?

— Era mai convenabil să fiu străin ca să mă deosebesc de tine. Ți-am mai spus-o.

— Dar de ce olandez şi nu patagonez sau bantu?

— Fiecare are străinii pe care şi-i poate imagina. Creierul tău n-ar fi fost în stare să-şi imagineze un patagonez sau un bantu.

— Şi la ce bun delirurile dumitale janseniste, când eu nu sunt câtuşi de puțin religios?

— Asta dovedeşte pur şi simplu că există o parte refulată din tine căreia nu i-ar displăcea misticismul.

— O, nu, iarăşi trăncăneala asta psihanalitică de bazar!

— Ia te uită cât eşti de supărat când cineva îndrăzneşte

să sugereze că îți refulezi ceva.

— Verbul a refula este cuvântul-debara al secolului XX.

— Şi dă naştere uneia din varietățile de asasin ale secolului XX: tu.

— Închipuie-ți o clipă că elucubrațiile dumitale ar fi corecte: criminalul ăsta ar fi lamentabil, patetic, grotesc.

— Cum îți spuneam acum câteva minute: fiecare are criminalii pe care-i merită. Îmi pare rău, bietul meu Jerôme, înlăuntrul tău nu era loc pentru Jack Spintecătorul sau pentru Landru. Înlăuntrul tău nu era loc decât pentru mine.

— Înlăuntrul meu nu e loc de dumneata!

— Ştiu, e greu de înghițit, nu-i aşa?

— Dacă ar fi să te cred, eu aş fi Doctor Jekyll conversând cu Mister Hyde.

— Nu mai face pe grozavul. Nu eşti aşa de chipeş ca Doctor Jekyll şi, prin urmare, ascunzi înlăuntrul tău un monstru cu mult mai puțin admirabil decât bruta aia sângeroasă de Hyde. Nu eşti un mare savant obsedat, ci un mărunt om de afaceri ca atâția alții: singura ta calitate era soția ta. De zece ani încoace, văduvia e singura ta virtute.

— De ce ai ucis-o pe Isabelle?

— E chiar nostim. Adineaori nici nu voiai să crezi că eu eram ucigaşul. Însă, de când am aruncat pisica în curtea ta, nu numai că mă crezi fără nici o problemă, mă întrebi chiar de ce ți-am omorât soția. Acum ai fi în stare de orice, cu condiția să te convingă cineva de propria ta nevinovăție.

— Răspunde: de ce ai ucis-o pe Isabelle?

— Nu răspund la întrebări prost puse. Trebuia să întrebi: „De ce mi-am ucis soția?”

— Întrebarea asta nu-şi are rostul.

— Tot nu crezi că eu sunt tu?

— N-am să cred aşa ceva în ruptul capului.

— E stranie religia asta a eului. „Eu sunt eu, doar eu, nimic altceva decât eu.

Eu sunt eu, deci nu sunt scaunul pe care mă aşez, nu sunt copacul la care privesc. Eu sunt distinct de restul lumii,

delimitat de granițele trupului şi ale spiritului meu Eu sunt eu, deci nu sunt domnul acela care trece pe-aici, mai ales dacă domnul în cauză se dovedeşte a fi ucigaşul soției mele." Ciudat crez.

— Ciudat, într-adevăr.

— Mă întreb la ce şi-or fi folosind mintea oamenii ca tine. Cu siguranță te deranjează fluxul ăsta mental care se îndreaptă încotro pofteşte, care poate intra în pielea fiecăruia. Totuşi, gândirea asta îşi are sursa în măruntul tău eu. E neliniştitor, fiindcă îți amenință barierele. Însă, din fericire, majoritatea oamenilor au găsit remediul: au încetat să mai gândească. Şi de ce ar face-o? Îi lasă să gândească pe cei despre care cred că trebuie să se ocupe cu aşa ceva: filozofii, poeții. E cu atât mai comod cu cât nici nu trebuie să țină seama de concluziile lor. Astfel, un filozof magnific de acum trei secole poate afirma că eul e ceva detestabil, un poet sublim din secolul al XIX-lea că sinele este un altul: e frumos, dă bine în conversațiile de salon, fără ca asta să ne afecteze câtuşi de puțin certitudinea reconfortantă – eu sunt eu, tu eşti tu şi fiecare rămâne la locul său.

— Dovada că eu nu sunt dumneata este că dumneata eşti bun de gură.

— Aşa se întâmplă când pui căluş duşmanului interior prea multă vreme: atunci când ajunge în sfârşit să-şi dea drumul şi să turuie, nu se mai opreşte.

— Dovada că eu nu sunt dumneata este că adineaori, când îmi astupam urechile, nu te mai auzeam.

— În privința asta, ai făcut mult mai mult: nu m-ai auzit timp de zeci de ani, fără ca măcar să-ți astupi urechile.

— Dovada că eu nu sunt dumneata este că eu nu ştiu nimic despre jansenism şi nici despre alte lucruri de genul ăsta. Dumneata eşti mult mai cultivat decât mine.

— Nu. Eu sunt partea din tine care nu uită nimic. E singura diferență. Dacă oamenii ar avea memorie, s-ar auzi vorbind despre subiecte despre care credeau că nu ştiu nimic.

— Dovada că eu nu sunt dumneata e că eu detest untul

de arahide.

Textor izbucni în râs.

— Păi, dacă asta-i dovadă, bătrâne, atunci m-am lămurit!

— Şi totuşi e adevărat: îmi face greață. Ce spui de asta? Te cam indispune, nu?

— Am să-ți spun ceva: partea din tine care pretinde că detestă untul de arahide este aceeaşi care salivează în fața hotdogilor din bulevardul Menilmontant, fără a îndrăzni vreodată să-şi cumpere unul.

— Ce tot îndrugi acolo?

— Când eşti un domn şi mergi la dejunuri de afaceri unde ți se serveşte calcan cu legume asortate şi alte finețuri gastronomice, te prefaci că nu ştii că există în tine un necioplit care visează să halească nişte orori despre care vorbeşte cu dispreț, cum ar fi untul de arahide şi hot-dogii din bulevardul Menilmontant. Te duceai adesea la cimitirul Père-Lachaise, împreună cu soția ta. Ei îi plăcea nespus de mult să vadă copacii aceia atât de frumoşi, ce se hrăneau din carnea morților, precum şi mormintele tinerelor fete. Tu erai mult mai mişcat de mirosul cârnaților care se fierbeau pe trotuarul din față. Bineînțeles, mai degrabă ai fi intrat în pământ decât să recunoşti asta față de tine însuți. Eu, însă, sunt partea din tine care nu-şi refuză nimic din ceea ce doreşte cu adevărat.

— Vorbeşti aiurea!

— Faci rău că negi. De data asta chiar ascunzi un lucru simpatic.

— Nu ascund nimic, domnule.

— O iubeai pe Isabelle?

— O iubesc şi acum nebuneşte.

— Şi ai lăsa altuia privilegiul de a o fi ucis?

— Ăsta nu e un privilegiu.

— Ba da. Cel care a ucis-o e inevitabil cel care o iubea cel mai mult!

— Ba nu! Este cel care o iubea cu o dragoste

nesănătoasă!

— Cu o dragoste nesănătoasă, însă mai mult.

— Nimeni nu o iubea mai mult decât mine.

— Tocmai asta spun şi eu.

— Lasă-mă să ghicesc. Eşti un maniac sadic care are câte un dosar pentru fiecare văduv a cărui soție a murit asasinată. Pasiunea dumitale este să-l urmăreşti pe nefericit şi să-l convingi de vinovăția lui, de parcă n-ar suferi şi aşa de-ajuns.

— Te rog, Jerôme, ar fi o dovadă de amatorism. Pentru a tortura cum scrie la carte, trebuie să te limitezi la o singură victimă, la un singur ales.

— Eşti de acord, cel puțin, că dumneata nu eşti eu.

— N-am afirmat niciodată asta. Eu sunt mintea din tine care te distruge. Tot ceea ce creşte îşi sporeşte capacitatea de autodistrugere. Eu sunt această capacitate.

— Mă oboseşti.

— Astupă-ți urechile. Angust făcu întocmai.

— Ai remarcat? Nu mai merge, de data asta.

Jerôme şi le apăsă mai tare.

— Nu mai insista. În treacăt fie spus, dacă-ți astupi urechile în felul ăsta, n-ai să rezişti multă vreme. Ți-am mai spus-o: de ce ții brațele ridicate? S-ar putea crede că te amenință cineva cu pistolul. Trebuie să-ți astupi urechile fără să ridici brațele, ținând coatele lipite de piept: poți să rămâi foarte mult timp în poziția asta. Ah, dacă ai fi ştiut asta adineaori! Mă şi întreb cum de nu ştiai aşa ceva, dar nu mai are importanță.

Angust îşi lăsă brațele în jos, scârbit.

— Vezi bine că tu eşti eu. Glasul ăsta pe care-l auzi vorbeşte în capul tău. Ți-e absolut imposibil să scapi de conversația mea.

— Am trăit zeci de ani fără să te aud. Voi găsi eu un mijloc să te reduc la tăcere.

— N-ai să găseşti. E ceva ireversibil. Ce făceai în ziua de vineri, 24 martie, către orele şaptesprezece? Da, ştiu, poliția

ți-a pus deja întrebarea asta.

— Avea tot dreptul s-o facă.

— Şi eu am toate drepturile în ce te priveşte.

— Dacă ştii că poliția m-a întrebat deja asta, atunci cunoşti şi răspunsul.

— Da, erai la serviciu. Polițiştii trebuie să fi avut într-adevăr mare încredere în tine ca să accepte un alibi atât de şubred. Sărmanul soț prăbuşit, distrus, căruia nu-i vine să creadă.

— Poți să mă faci să înghit tot ce pofteşti, dar nu şi că eu aş fi ucis-o pe Isabelle.

— Eşti ciudat de lipsit de orice orgoliu. Ți se propun două roluri: cel al victimei nevinovate şi cel al asasinului, iar tu le refuzi pe amândouă.

— Nu refuz nimic. Mă conformez realității.

— Realității? Ce glumă bună! Îndrăzneşti să afirmi, privindu-mă drept în ochi, că-ți aminteşti să-ți fi petrecut după-amiaza aceea la birou?

— Da, după câte țin minte!

— Cazul tău e mai grav decât îmi închipuiam.

— Dar eu ce-ar trebui să gândesc despre dumneata? Îți schimbi declarațiile cum ți-ai schimba cămăşile! Ce-a însemnat dialogul ăla interminabil pe care pretinzi că l-ai purtat cu Isabelle?

— Şi tu ai avut o mulțime de conversații cu ea. Atunci când iubeşti, vorbeşti în gând cu ființa iubită.

— Dar trecutul acela despre care mi-ai povestit, părinții morți, uciderea închipuită a colegului de clasă, mâncarea pentru pisici, ce erau toate astea?

— Ai fi gata să născoceşti orice ca să te convingi singur că eu sunt un altul.

— E prea simplu. Cu un asemenea argument, poți avea răspuns la toate lucrurile neverosimile.

— Normal. Eu sunt partea ta diabolică. Diavolul are răspuns la toate.

— Totuşi, asta nu înseamnă că e şi convingător. Apropo,

călătoria la Barcelona tot dumneata ai aranjat-o?

— Nu, nu. Şi nici întârzierea. Nu am sunat nici la şeful tău, nici la aeroport.

— Atunci ce rost aveau minciunile de adineaori?

— Să te facă să cedezi. Dacă m-ai fi ucis în momentul ăla, te-aş fi scutit de dezvăluirile astea dureroase.

— De ce aeroportul?

— Întârzierea avionului. Aşteptarea forțată pe o perioadă nedeterminată: în sfârşit, un moment în care erai într-adevăr disponibil. Oamenii ca tine nu sunt vulnerabili decât în situații neprevăzute şi în momente de vid. Toate astea, plus potrivirea datei de astăzi, această a zecea aniversare de care ți-ai amintit azi-dimineață: erai pregătit să deschizi ochii. Acum, virusul se află în calculatorul tău mental. E prea târziu. De aia mă auzi chiar şi când îți astupi urechile cu mâinile.

— Povesteşte-mi ce s-a întâmplat!

— Ce grăbit eşti, acum!

— Dacă am omorât-o pe Isabelle, aş vrea măcar să ştiu de ce.

— Pentru că o iubeai. Fiecare ucide ceea ce iubeşte.

— Cum adică, m-am întors acasă şi am înfipt cuțitul în pântecele soției mele de mai multe ori, aşa, fără nici un motiv?

— Fără alt motiv decât iubirea, care duce totul la pierzanie.

— Toate frazele frumoase n-au nici o noimă pentru mine.

— Au însă o noimă pentru mine care sălăşluiesc înlăuntrul tău. Nu trebuie să ascundem adevărul: chiar şi cel mai îndrăgostit bărbat – mai ales cel mai îndrăgostit bărbat – ajunge să-şi dorească, mai devreme sau mai târziu, fie şi preț de o clipă, să-şi ucidă soția. Clipa aceea sunt eu. Majoritatea oamenilor reuşesc să ascundă această latură a ființei lor subterane, în asemenea măsură încât ajung să creadă că ea nu există. Cazul tău e mai special: tu nu te-ai întâlnit niciodată cu asasinul din adâncul ființei tale. După cum nu

te-ai întâlnit nici cu mâncătorul clandestin de hotdogi sau cu cel care visează la violuri petrecute noaptea, prin cimitire.

Astăzi însă, din pricina unui accident mental, dai nas în nas cu el. Prima ta reacție e să nu-l crezi.

— N-ai nici o dovadă materială în sprijinul afirmațiilor dumitale. De ce te-aş crede pe cuvânt?

— Dovezile materiale sunt ceva atât de grosolan şi de stupid, încât ar trebui mai degrabă să infirme convingerile, în loc să le întărească. În schimb, ce zici de asta? Vineri, 24 martie, către orele şaptesprezece, ai venit acasă pe neaşteptate. Isabelle nu a fost prea surprinsă, însă te găsea cam ciudat. Şi pe bună dreptate: era prima oară când dădea ochii cu Textor Texel. Erai şi nu erai tu. Pe tine femeile te plac, pe mine nu. În ziua aia i-ai displăcut profund Isabellei, fără ca ea să-şi dea seama de ce. Nu vorbeai, te mulțumeai s-o priveşti cu ochii ăia de obsedat pervers care sunt ai mei. Ai cuprins-o în brațe: ea s-a desprins din îmbrățişare cu un aer dezgustat. Ai încercat din nou. Ea s-a îndepărtat pentru a-ți arăta fățiş refuzul său. S-a aşezat pe canapea şi nu s-a mai uitat la tine. Tu nu ai suportat faptul că nu dorea să aibă de-a face cu Textor Texel. Te-ai dus la bucătărie şi ai luat cel mai mare cuțit pe care l-ai putut găsi. Te-ai apropiat de ea, ea nu s-a ferit. Ai înjunghiat-o de mai multe ori. Fără să schimbați nici o vorbă.

Tăcere.

— Nu-mi aduc aminte nimic, spuse Jerôme cu încăpățânare.

— Frumos îți şade! Eu, însă, îmi amintesc perfect.

— Mai adineaori, mi-ai servit o versiune complet diferită. Pe când o a treia, a patra?

— Îți povesteam versiunea lui Textor Texel, care nu o contrazice neapărat pe cea a lui Jerôme Angust. Soția ta te-a detestat, în ziua aia, fiindcă a întrezărit în tine monstrul care se delecta visând la violuri. Versiunea ta e tăcută, a mea subtitrează acel mutism prin dialogul mental pe care Textor Texel l-a avut cu Isabelle. În versiunea mea, îi evocam pe

Adam şi Eva. Totul se potriveşte la fix: şi în Geneză, există două versiuni ale poveştilor. Povestitorul nici n-a terminat bine relatarea căderii în păcat, că o ia de la capăt, într-un mod diferit. Ai crede că-i face plăcere.

— Mie nu.

— Cu atât mai rău pentru tine. După omor, ai luat cuțitul şi ai plecat iarăşi la birou. Acolo, ți-ai recăpătat calmul şi ai redevenit Jerôme Angust. Totul era în ordine. Erai fericit.

— Eram fericit pentru ultima oară în viață.

— Către orele douăzeci, te-ai întors acasă, ca orice tip mulțumit că e în weekend.

— Am deschis uşa şi am descoperit spectacolul.

— Un spectacol pe care îl văzuseşi deja: tu erai autorul.

— Am urlat de groază şi de disperare. S-au adunat vecinii. Au chemat poliția. Când m-au interogat, eram năucit, buimac. Vinovatul nu a fost găsit niciodată.

— Când îți spuneam că ai comis crima perfectă!

— Mai degrabă crima cea mai infectă din toate câte au existat vreodată.

— Nu te mai flata singur. Eşti de-a dreptul caraghios. Ia te uită şi la funcționăraşul ăsta căruia i se aduce la cunoştință că şi-a ucis soția şi care se ia drept o ființă abjectă: asta se numeşte nebunia grandorii. Nu uita că nu eşti decât un amator.

— Fie că suntem sau nu una şi aceeaşi persoană, te urăsc!

— Mai ai vreo îndoială? Pune mâna pe mobil şi sună-ți secretara.

— Ce să-i spun?

— Fă cum îți zic.

— Vreau să ştiu!

— Dacă mai continui, o sun eu.

Angust îşi scoase mobilul şi formă numărul.

— Catherine? Jerôme la telefon. Nu te deranjez?

— Spune-i să meargă să se uite sub teancul de hârtii din ultimul sertar din stânga jos al biroului tău.

— Ai putea să-mi faci un serviciu? Uită-te sub vraful de hârțoage din ultimul sertar din stânga jos al biroului meu. Mulțumesc, aştept pe fir.

— După părerea ta, ce va găsi acolo draga de Catherine?

— Habar n-am. N-am mai deschis sertarul ăla de… Alo, da, Catherine? Ah. Mulțumesc. Îl pierdusem de mai multă vreme. Îmi pare rău că te-am deranjat. Pe curând.

Angust închise telefonul. Era livid.

— Ei da, zâmbi Textor. Cuțitul. Se află pe fundul acelui sertar de-acum zece ani. Bravo, ai fost impecabil. Nici o emoție în glas. Catherine n-a bănuit nimic.

— Asta nu dovedeşte mare lucru. Dumneata ai pus cuțitul acolo!

— Da, eu l-am pus.

— Aha! Deci recunoşti!

— Am recunoscut de mult.

— Ai profitat de absența momentană a lui Catherine şi te-ai strecurat în biroul meu…

— Opreşte-te. Eu sunt tu. Nu e nevoie să mă ascund ca să intru în biroul tău.

Angust îşi cuprinse capul în mâini.

— Dacă eşti eu, atunci de ce nu-mi amintesc nimic din tot ce-mi povesteşti?

— Nu e neapărată nevoie să-ți aminteşti, îmi amintesc eu de crima ta în locul tău.

— Am comis cumva şi altele?

— Nu-ți e de-ajuns una?

— Aş vrea să nu-mi ascunzi nimic.

— Liniştește-te. Toată viața, n-ai iubit-o decât pe Isabelle. Aşadar, nu ai ucis-o decât pe ea. O descoperiseşi într-un cimitir, ai redat-o locului în care v-ați întâlnit.

— Nu pot să cred aşa ceva. O iubeam pe Isabelle mai mult decât îți închipui.

— Ştiu. Şi eu îi purtam aceeaşi dragoste. Dacă nu mă crezi, nu uita, dragul meu Jerôme, că există un ultim şi infailibil mijloc de a-mi verifica spusele.

— Care?

— Nu înțelegi?

— Nu.

— E totuşi ceva ce-ți cer de multă vreme.

— Să te ucid?

— Da. Dacă mai eşti în viață după ce mă ucizi, atunci vei şti că erai nevinovat de uciderea soției tale.

— Dar vinovat de asasinarea dumitale.

— Asta se cheamă să rişti.

— Să-ți rişti propria viață, în cazul de față.

— E un pleonasm. Riscul este viața însăşi. Omul nu-şi poate risca decât viața. Iar dacă nu şi-o riscă, nu trăieşte.

— Dar în cazul de față, dacă risc, îmi pierd viața!

— Mori oricum, dacă nu rişti. Sau chiar mai rău.

— Nu cred c-ai înțeles. Dacă te omor şi nu suntem una şi aceeaşi persoană, am să-mi petrec restul zilelor în închisoare!

— Dacă nu mă ucizi, ai să-ți petreci restul zilelor într-o închisoare de o mie de ori mai îngrozitoare : propria ta minte, în care nu vei înceta niciodată să te întrebi, până la tortură, dacă tu eşti asasinul nevestei tale.

— Cel puțin voi fi liber.

Textor râse în hohote.

— Liber? Liber, tu? Tu te consideri liber? Cu viața ta complet distrusă? Munca – asta numeşti tu libertate? Şi încă n-ai văzut nimic: crezi că vei fi liber atunci când vei petrece nopți în şir încercând să scoți la iveală criminalul din tine? De ce anume vei fi liber, aşadar?

— E un coşmar, spuse Angust scuturând din cap.

— Da, e un coşmar, dar există o ieşire. Nu e decât una singură, însă, din fericire, e sigură.

— Oricine ai fi, m-ai pus în situația cea mai infernală din univers.

— Te-ai pus tu singur, bătrâne.

— Încetează să-mi mai vorbeşti pe tonul ăsta insuportabil de familiar!

— Domnul Jerôme Angust este cumva prea prețios ca să fie tutuit?

— Mi-ai distrus viața. Nu ți-e de-ajuns?

— E caraghioasă nevoia asta a oamenilor de a-i acuza pe ceilalți că le-au distrus viața. Deşi reuşesc foarte bine s-o facă ei înşişi, fără ajutorul nimănui!

— Taci.

— Nu-ți place să ți se spună adevărul, nu-i aşa? În fond, ştii bine că am dreptate. Ştii că tu ți-ai ucis soția. Simți asta.

— Nu simt nimic!

— Dacă nu ai avea o umbră de îndoială, n-ai fi în starea asta.

Texel râse.

— Te amuză?

— Ar trebui să te vezi. Suferința ta e jalnică.

Angust spumega de ură. Un val de mânie îi urcă din măruntaie până în unghii, în dinți. Se ridică şi-şi înşfacă duşmanul de reverul hainei.

— Tot mai râzi?

— Jubilez!

— Nu ți-e frică de moarte?

— Dar ție, Jerôme?

— Mie nu-mi mai e frică de nimic!

— Era şi timpul.

Angust îl izbi pe Texel de zidul cel mai apropiat. Nu-i păsa nici cât negru sub unghie de spectatori. Înlăuntrul său nu mai era loc decât pentru ură.

— Tot mai râzi, domnule?

— Tot mă mai domneşti?

— Crapă!

— În sfârşit! exclamă Textor.

Angust îşi prinse duşmanul de cap şi-l izbi de mai multe ori de zid. De fiecare dată când îi strivea țeasta de perete, striga: „Liber! Liber! Liber!”

O luă de la capăt iarăşi şi iarăşi. Exulta.

Când cutia neagră a lui Texel se făcu țăndări, Jerôme

simți o uşurare profundă.

Dădu drumul trupului inert şi plecă.

În ziua de 24 martie 1999, pasagerii care aşteptau plecarea zborului cu destinația Barcelona asistară la un spectacol stupefiant. Fiindcă avionul avea deja aproape trei ore de întârziere inexplicabilă, unul dintre pasageri se ridică de pe scaunul său şi începu să se izbească cu capul de unul dintre pereții holului. Era însuflețit de o violență atât de extremă, încât nimeni nu îndrăzni să intervină. Aşa că a continuat până s-a prăbuşit fără suflare.

Martorii acestei sinucideri inexplicabile au insistat asupra unui amănunt. De fiecare dată când se izbea cu capul de perete, bărbatul îşi însoțea gestul cu un urlet. Iată ce striga:

— Liber! Liber! Liber!

{1} În franceză, în text, *Je donne ma langue au chat*, literal: îmi dau limba la pisică, de unde şoricelul din întrebarea interlocutorului, (n. trad.)